

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

1. Johtajan katsaus	1
1.1 Strategian pitkän aikavälin tavoitteet	2
1.2 Sektoreiden katsaus	6
1.3 Sote-professiojohtajien katsaus	10
2. Taloussuunnitelma 2026-2028	12
2.1 Taloussuunnitelma	12
3. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi, talousarvio 2026	18
3.1 Yleistä	18
3.2 Tuloslaskelma	19
3.3 Tase	21
3.4 Rahoituslaskelma	22
3.5 Talousosan menot ja tulot	22
3.6 Talousarvion sitovuus.....	24
3.7 Tilivelvolliset.....	25
4. Toimialojen toimintasuunnitelmat, tavoitteet, toimenpiteet ja talousarviot	26
4.1 Resurssikeskus.....	26
4.2 Koti- ja asumispalvelut	29
4.3 Kuntoutus ja psykososiaaliset palvelut	35
4.4 Sosiaali- ja terveystieteiden keskus	40
4.5 Sairaalapalvelut	44
4.6 Aluehallinto	47
4.7 Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus.....	49
4.8 Pelastuslaitos.....	52
4.9 Palveluluokkakohtaiset nettokustannukset.....	55

1. Johtajan katsaus

Pohjanmaan hyvinvointialueen uusi visio on, että väestömme on Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin. Saavutamme sen työskentelemällä yhdessä - turvallisuutta luoden, vastuullisesti, luottamusta vahvistaen ja ihmiseltä ihmiselle. Pohjanmaan hyvinvointialueen neljäntenä toimintavuotena lähdetään toteuttamaan aluevaltuuston hyväksymän strategian linjauksia. Arvoa tuottavaa palvelua ja hoitoa kaiken ikäisille, meillä on Suomen paras hyvinvointitiimi, resurssit käytetään vaikuttavasti ja turvallisuutemme ja laatumme on Pohjoismaiden huippua. Keskeinen koko toimintaa läpileikkaava tavoitteemme on ansaita väestön luottamus uudestaan ja edelleen parantaa saatavuutta. Samalla tasapainotamme taloutta, että voimme varmistaa itsehallinnollisen hyvinvointialueen Pohjanmaalla tulevaisuudessakin.

Tulemme strategian ohjelmallistamisella tulevina vuosina läpi organisaation varmistamaan, että strategiassa asetetut tavoitteet saavutetaan yhdessä. Sovitut toimenpiteet toteutetaan ohjelmien kautta siten, että jokainen hyvinvointitiimiin kuuluva, eli henkilöstömme jäsen, voi kokea osallistuvansa niiden aikaansaamiseen. Sovittuja toimenpiteitä ovat: Saatavuuden ja asiakasvirtauksen parantaminen digipalveluita, puhelinpalveluita ja kivijalkapalveluita kehittämällä; Omatimimallin laajentaminen; Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vahvistaminen; Laaja-alaisen yhteistyön ja palveluketjujen kehittäminen kuntien, yritysten, kolmannen sektorin toimijoiden ja muiden hyvinvointialueiden kanssa; Valmentavan ja vaikuttavan toiminnan johtamisen kehittäminen; Henkilöstön vaikuttavuusosaamisen lisääminen; Tutkimus-, kehittämis-, koulutus-, innovaatio- ja osaamistoiminnan (TKKIO) kehittäminen; Lisätään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa; Palveluiden verkoston kehittäminen, painopisteen siirtäminen raskaammista kevyempiin palveluihin; Vähähyötyisestä toiminnasta luopuminen: henkilötöiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden arviointimallin luominen; Tietojohtamisen ja tiedon tuottamisen kehittäminen; Potilashotellimallin kehittäminen ja käyttöönotto; Ennakoivan riskienhallinnan edelläkävijyyden varmistaminen; Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen toiminnan jatkuvuuden varmistaminen; Valmiuden ja varautumisen kehittäminen; Turvallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden jalkauttaminen. Toimenpiteiden toteuttamisen onnistumista seurataan läpiorganisaation yhdessä sovitulla mittareilla.

Talouden kannalta vuosi on merkityksellinen, koska lainsäädännön mukaan talous tulee saada tasapainoon vuoden 2026 aikana. Valmisteilla on kuitenkin lainsäädäntö, joka mahdollistaa tietyn kriteerein lisäaikaa 1–2 vuotta talouden tasapainottamiseen. Jos lainsäädäntö hyväksytään, tullaan keväällä arvioimaan tarve talousarvion päivittämiselle. Jos lisäaikaa lähdetään hakemaan, tulee aluevaltuuston hyväksyä uusi säästöohjelma, joka varmistaa lisäajalla talouden tasapainottamisen. Säästöohjelmaa varten lähdetään heti vuoden alusta etsimään strategian mukaisia toimenpiteitä. Pohjanmaan hyvinvointialue tekee myös päämäärätietoisesti työtä, että kansallisesti rahoitusmallia uudistettaisiin siten, että se on oikeudenmukaisempi myös alueille, jossa on suhteellisen terve väestö.

Kun kehitämme toimintaamme, otamme strategian linjausten lisäksi huomioon laatujärjestelmän kehittämissuositukset. Laadunhallinnassa kiinnitämme huomiota erityisesti siihen, että kehitämme niitä asioita, joissa omavalvonnassa havaitaan poikkeamia.

Työ sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen integraation parantamiseksi jatkuu. Vahvistamme moniammatillista, toimialat ylittävää yhteistyötä kaikilla palvelutasoilla. Varmistamme, että kaikissa palveluprosesseissa henkilöstöllämme on tarvittavat edellytykset työskennellä asiakkaan tarpeet edellä.

Muut hyvinvointialueen strategiset dokumentit, kuten palvelustrategia ja henkilöstöohjelma, päivitetään uuden valtuuston määrittelemät painopisteet huomioiden.

Myös vuoden 2026 aikana tärkein tehtävämme on arvon tuottaminen asiakkaillemme, ihmiseltä ihmiselle.

1.1 Strategian pitkän aikavälin tavoitteet

Strategiahierarkia

*Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11§

**Laki pelastustoimen järjestämisestä, 6§, Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta)

Vår vision
Visiomme

Vår befolkning är den mest välmående och har den bästa funktionsförmågan i Finland.

Väestömme on Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin.

Vi jobbar tillsammans

Työskentelemme yhdessä

Våra värderingar
Arvomme

För att skapa trygghet

Turvallisuutta luoden

Ansvarsfullt

Vastuullisesti

För att stärka tilliten

Luottamusta vahvistaen

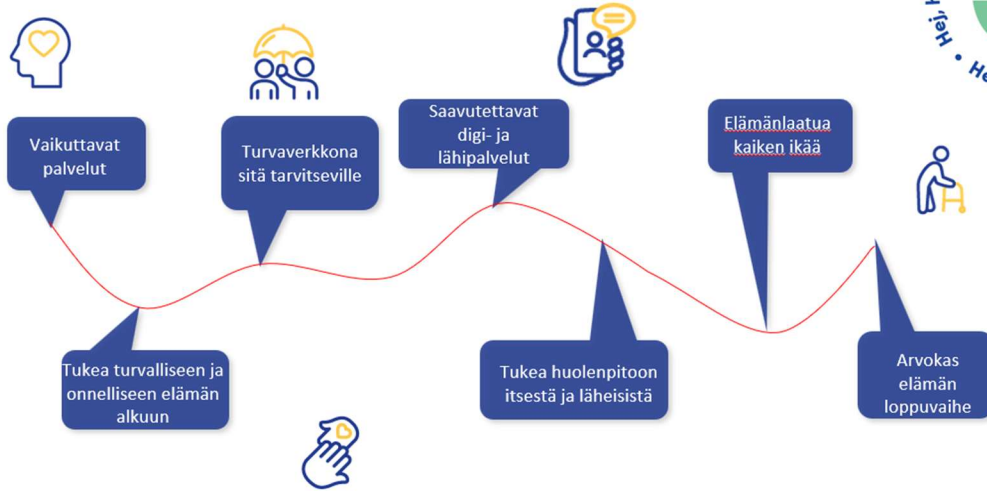
Från människa till människa

Ihmiseltä ihmiselle

OSTERBOTTENS VÄLFÄRSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Arvolupauksemme

TAVOITTEEMME	Arvoa tuottava palvelu ja hoito kaiken ikäisille				Suomen paras hyvinvointi-alue				Resurssit käytetään vaikuttavasti				Turvallisuus ja laatu on Pohjoismaiden huippuluokkaa				Visio Hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö			
	Vaikuttavat palvelut				Turverkkona sitä tarvitseville				Saavutettavat digi- ja lähipalvelut				Elämänlaatua kaiken ikää							
ARVOLUPAUKSEMME	Tukea turvalliseen ja onnelliseen elämän alkuun				Tukea huolenpitoon itsestä ja läheisistä				Arvokas elämän loppuvaihe											
	Vanhemmuuden tuki				Moniammatilliset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut				Omahoidon ja elämänhallinnan ohjaus				Painopisteen siirto kevyempiin palveluihin							
PROSESSIT	Ennaltaehkäisy ja terveyden edistäminen				Asiakaslähtöiset integroidut hoito- ja palveluketjut				Kriisivalmius				Yksilön tarpeisiin perustuva hoito ja palvelu							
	Valmentaminen vanhemmuuteen				Perustehtävän ja ammattitaidon vahvistaminen				Jatkuva parantaminen				Asiakkaan voimavaroihin perustuva työote							
RESURSSIT JA OSAAMINEN	Lapset, nuoret ja perheet				Työkäiset				Ikäihmiset											

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet
<p>Arvoa tuottava hoito ja palvelu kaikenikäisille</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Puhelin/digi saavutettavuus • Odotusajat • Erikoissairaanhoido <ul style="list-style-type: none"> - Hoitoa odottavat • Perusterveydenhuolto: <ul style="list-style-type: none"> - Hoitoonpääsy hoidon tarpeen arvioinnista hoitoon/ vrk • Suun terveydenhuolto: <ul style="list-style-type: none"> - Hoitoonpääsy hoidon tarpeen arvioinnista hoitoon/ vrk • Sosiaalihuolto: <ul style="list-style-type: none"> - Lakisääteisen 3kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit - Hyvinvointialueelle osoitettujen toimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista - Odotusaika ikääntyneiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen <3kk <p>Vaikuttavuusmittarit (kehitystyön alla) Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu Mielen terveyden ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–64 vuotiaat Elintapaneuvonnan toteutuminen tyyppin 2 diabetesriskissä oleville AUDIT, AUDIT-C Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saatavuuden ja asiakasvirtauksen parantaminen digipalveluita, puhelinpalveluita ja kivijalkapalveluita kehittämällä • Omatimimallin laajentaminen • Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vahvistaminen • Laaja-alaisen yhteistyön ja palveluketjujen kehittäminen kuntien, yritysten, kolmannen sektorin toimijoiden ja muiden hyvinvointialueiden kanssa • Resursseja kohdennetaan lastensuojelun palvelutarpeen arviointiin
<p>Suomen paras hyvinvointitiimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) • Henkilöstön vaihtuvuus • Sairauspoissaolot • Innovaatio- ja tutkimusmäärä: JUFO1, JUFO2, JUFO3 • Työhyvinvointikysely 	<ul style="list-style-type: none"> • Valmentavan ja vaikuttavan toiminnan johtamisen kehittäminen • Henkilöstön vaikuttavuusosaamisen lisääminen • Tutkimus-, kehittämis-, koulutus-, innovaatio- ja osaamistoiminnan (TKKIO) kehittäminen • Lisätään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa

Resurssit käytetään vaikuttavasti	<ul style="list-style-type: none"> • Vuokriin käytettävä % osuus kokonaisuudesta • Palkkoihin käytettävä % osuus • Digitaalinen asiointi korvasi vähintään yhden perinteisen käynnin, (%) digitaalisia palveluita käyttäneistä • Asiakaspalvelujen ostot • Kestävän kehityksen mittarit (kehitystyön alla) • Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa/ asukas 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden verkoston kehittäminen, painopisteen siirtäminen raskaammista kevyempiin palveluihin • Vähähyötyisestä toiminnasta luopuminen: henkilötyön tuottavuuden ja vaikuttavuuden arviointimallin luominen • Tietojohtamisen ja tiedon tuottamisen kehittäminen • Potilashotellimallin kehittäminen ja käyttöönotto
Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua	<ul style="list-style-type: none"> • Sertifioitu organisaatio • Asiakastytyväisyys (NPS) • Kansalliset asiakas- ja potilasturvallisuusmittarit • Työturvallisuusilmoitukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Ennakoivan riskienhallinnan edelläkävijöiden varmistaminen • Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen toiminnan jatkuvuuden varmistaminen • Valmiuden ja varautumisen kehittäminen • Turvallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden jalkauttaminen

1.2 Sektoreiden katsaus

Katsaus sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet

Sektorin tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia ja terveyttä sekä pitkällä aikavälillä vähentää vaativien palvelujen tarvetta.

Vaikka Pohjanmaan lapset ja nuoret voivat yleisesti ottaen hyvin, on olemassa huolenaiheita, joihin on vastattava. Lasten ja nuorten hyvinvointiin ja palvelujen tarpeeseen vaikuttavat suuresti **kasvuympäristön olosuhteet**, ja hoidon ja huolenpidon puutteista voi aiheutua kauaskantoisia seurauksia. Perheessä esiintyvät haasteet vaikuttavat lapsiin, ja erityisesti nuorimmat ovat täysin riippuvaisia huoltajistaan. Kun arvioidaan palvelujen tarvetta ja sairauksien oireita, jotka voivat liittyä lasten ja nuorten kokemaan stressiin, on **koko perheen tilanne** otettava aiempaa paremmin huomioon. Tämä koskee erityisesti perhettä kohdanneita mullistavia tapahtumia, kuten sairaus, kehitysvamma tai kuolemantapaus, avioero, muutto toiselle paikkakunnalle tai erilaiset väkivallan muodot tai traumat. Vanhempien ja muiden huoltajien on saatava aiempaa paremmin työvälineitä vanhemmuuteen ja tukea siihen, että ymmärtää **oman roolinsa lapsen kasvattajana** ja henkilönä, joka on vastuussa lapsen perusturvallisuudesta ja rutiineista. Tämä koskee lasten lisäksi myös nuoria. Tulevien vuosien haasteena on saada lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit toteutettua lakisääteisen kolmen kuukauden määräajan kuluessa, joten se edellyttää aktiivisia toimenpiteitä.

Lapset ja nuoret viettävät suuren osan valveaikaajastaan varhaiskasvatuksessa tai koulussa, minkä vuoksi **yhteistyö** hyvinvointialueen ulkopuolella olevien toimijoiden, erityisesti kuntien, kanssa on äärimmäisen tärkeää. Myös kolmas sektori ja muut organisaatiot ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita ja täydentävät hyvinvointialueen palveluja.

Yhteiskunnassa on havaittavissa **kasvavaa eriarvoisuutta**, jossa monet lapset ja nuoret voivat hyvin, mutta toisten hyvinvointi heikkenee sekä psyykkisesti että fyysisesti (esim. kunto ja ylipaino). Jotta ongelmat tunnistettaisiin ja niihin tartuttaisiin varhain, tarvitaan vielä parempaa moniammatillista yhteistyötä, mutta myös henkilöstön kouluttamista. Kun lapset ja nuoret **altistuvat väkivallalle**, sekä fyysisessä arjessa että virtuaaliympäristöissä, on hyvinvointialueella tärkeä rooli ilmiön tunnistamisessa ja tuen tarjoamisessa.

Maailmassa on paljon huolta herättäviä asioita, ja monet lapset ja nuoret tarvitsevat tukea **tulevaisuudenuskon** löytämisessä.

Syntyvyys on viime vuosina laskenut useissa hyvinvointialueen kunnissa, kun taas toisen asteen opiskelijoiden määrä kasvaa. Sen vuoksi resursseja on jaettava uudelleen toimialan eri ikäryhmien kesken. On myös tarpeen, että resursseja vähitellen siirretään vaativista palveluista perustasolle.

Toiminnan tavoitteet 2026:

- Huoltajat saavat paremmat työvälineet vanhemmuutensa vahvistamiseen.
- Edistetään liikkumista ja terveitä elintapoja yhdessä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.
- Kehitetään matalan kynnyksen palveluja psyykkisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi.
- Kehitetään moniammatillisia yhteistyömuotoja, muun muassa yhteistyötä psykososiaalisten palvelujen ja sosiaalihuollon kanssa, sekä yhteistyötä kuntien sivistystoimen ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.
- Kehitetään hoitomalleja alaikäisille, joilla on päihde- ja/tai riippuvuusongelma
- Lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian yhteistyön tiivistäminen
- Luodaan malli ja rakenteet, joilla vuorovaikutteisesti kerätään tietoa, kehitetään toimintaa ja vahvistetaan luottamusta monikulttuurisesta näkökulmasta

Katsaus sektorijohtaja työikäiset

Toimintasuunnitelma perustuu aluevaltuuston hyväksymään strategiaan, palvelustrategiaan, vuoden 2025 alueelliseen hyvinvointikertomukseen ("Miten Pohjanmaa voi 2025?")

Hyvinvointialueen tavoitteena on työikäisten (18–64-vuotiaat) asukkaiden osalta ennaltaehkäistä hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien ongelmien syntymistä. Alueen asukkaita ja heidän läheisiään tuetaan ja autetaan moniammatillisesti hyvinvointiin, terveyteen, elämänhallintaan, työhön, opiskeluun tai toimeentuloon liittyvissä asioissa. Eri toimialojen palvelujen tehtävänä on edistää ja ylläpitää työ- ja toimintakykyä, työssä jaksamista, kuntoutumista sekä tukea asukkaiden omaa aktiivista roolia ja ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorten aikuisten työssä jaksamiseen ja haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden tuen tarpeisiin sekä perheessä mahdollisesti olevat lapset.

Palveluiden vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan palveluja käyttävien asiakkaiden ja potilaiden kanssa palvelujen ja hoidon toteutumista ja vaikuttavuutta. Tämä tehdään käyttämällä työ- ja toimintakykymittareita.

Työikäisten palvelujen ja hoidon suunnittelu ja arviointi tehdään yhteistyössä asiakkaiden, alueen kuntien, kolmannen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien ja muiden valtion viranomaisten kanssa. Tavoitteena on myös vahvistaa ja edistää alueen väestön osallisuutta ja turvallisuutta muuttuvassa yhteiskunnassa.

THL:n vuoden 2025 asiantuntija-arvioinnin mukaan nuorten terveyskäyttäytymisen suurimpia haasteita ovat ylipaino ja tupakkatuotteiden runsas käyttö. Ahdistuneisuusoireilu on edelleen lisääntynyt, mutta on hieman vähäisempää kuin muualla maassa. Työllistämisen- ja kotoutumispalveluissa yhdyspintatyö kuntien kanssa hakee vielä muotoaan. Terveyskeskuslääkäreistä on pulaa ja kokeneet lääkärit pitkälti puuttuvat. Työikäisten työkyvyttömyysindeksi (86,5 v 2023, id 5663, THL) on selvästi maan keskiarvon alapuolella, Mannersuomen kuudenneksi alhaisin. Työikäisten määrä arvioidaan kasvavan 2024–2040 ennusteessa. Osa tästä lisäyksestä tulee työperäisestä maahanmuutosta, joka on huomioitava palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Alueen väestön mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat koko maan tasoa vähäisempiä. Itsemurhien määrä on alueella viime vuosina selvästi noussut. Kehitykseen on reagoitu perustamalla monitoimijaisen työryhmän valmistelevaan yhteistä linjaa kehityksen katkaisemiseksi. Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen reaaliset nettokäyttö-kustannukset olivat alueella vuonna 2024 maan keskitasoa pienemmät. Palvelujen kustannuksissa painottuvat raskaat palvelut. Palvelurakenteen keventämiseen tehdyt painotukset eivät vielä merkittävästi näy vuoden 2024 asukaskohtaisissa kustannuksissa. Aikuispsykiatrisen erikoissairaanhoidon ja mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautisen asumispalvelun kustannukset ylittävät maan keskitason. Palvelutarpeeseen suhteutetut kustannukset olivat alueella vuonna 2024 edelleen maan suurimmat (indeksi 1,36, Manner-Suomi 1).

Vammaispalvelujen palvelurakenne on alueella ollut perinteisesti varsin raskas, mikä alueen mukaan johtuu osin erityishuoltopiirien kuntayhtymiltä perityistä toimintayksiköistä. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden määrät ja kustannukset ovat maan suurimpia. Palvelurakenteen keventäminen on alueella kesken. Vammaispalvelujen reaaliset nettokäyttökustannukset nousivat vuosina 2020–2024 maan keskitasoa enemmän (32 %, Manner-Suomi 19 %). Vastaavasti asukaskohtaisten kustannusten ero maan keskitasoon on lähtenyt kasvuun ja ne olivat lähes 10 prosenttia keskimääräistä suuremmat vuonna 2024.

Työikäisten sosiaalipalveluissa toimeentulotukihakemusten käsittely toteutuu pitkälti lakisääteisissä aikarajoissa. Asunnon saaminen on osassa hyvinvointialueen kunnista vaikeaa, koska vapaana olevia vuokra-asuntoja ei ole riittävästi tarjolla. Osalla asunnottomista tai vuokra-asuntoa hakevista on vaikeuksia saada asuntoja yksityisiltä markkinoilta. KELA:n muuttuneet ylimmän vuokran raja aiheuttaa tarvetta vaihtaa asunto edullisemmän vuokratason asuntoon. Sosiaaliturvaan tehdyt muutokset vaikuttavat alueella pienituloisten työikäisten asukkaiden toimeentuloon ja voivat lisätä sosiaalihuollon palvelujen kysyntää. Työllisyystilanne on vaikeutunut, mutta säilynyt alueella hyvänä verrattuna Mannersuomeen.

Työikäisiä alueen asukkaita on aktivoitava keskeisten kansansairauksien ehkäisemiseksi. Riittävä

liikunta, terveellinen ruokavalio ja stressinhallinta ehkäisevät sydän- ja verisuonitauteja, 2-tyyppin diabetesta, ylipainoa, työperäistä uupumista ja välillisesti myös psykososiaalisia ongelmia.

Työsuhteessa olevat alueen asukkaat saavat työterveyspalvelut pääsääntöisesti työantajien järjestäminä palveluina. Työterveyshuollossa kaikkien asiakkaiden käynnit ja asiakasmäärät ovat jonkin verran 2023–2024. Pohjanmaan hyvinvointialueella työterveyshuollon ICD-10- diagnooseissa kolme yleisintä diagnoosiluokkaa ovat hengityselinten sairauden (J00-J99), tuki- ja liikuntaelinten ja sidekudosten sairaudet (M00-M99) sekä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (F00-F99, joista suurimpina diagnoosiryhminä muuta ahdistuneisuushäiriöt (F41, reaktiot vaikeaan stressiin ja sopeutumishäiriöt (F43) ja ei-elimelliset unihäiriöt (F51)) Työikäisten osalta on tärkeää varmistaa palvelu- ja hoitoprosessien sujuvuus ja tiedon riittävä kulku hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen sisällä ja työterveyspalvelujen tuottajien välillä.

Vammaisten henkilöiden palveluissa on yli 200 potentiaalista asumispaikkaa tarvitsevaa asiakasta, jotka tarvitsevat asumisvalmennusta, sosiaaliohjausta ja toimintaterapiaa. Tuki voidaan toteuttaa lyhytaikaisena huolenpitona tai kodin ulkopuolella asumisyksikössä. Osalle asiakkaista yhteisöllinen asuminen voi olla sopiva vaihtoehto, mutta tarvitaan myös ympärivuorokautisia asumispaikkoja. Osallisuuden tuen järjestämisessä tarvitaan henkilökohtaisen tuen palveluja, joita suunnitellaan järjestettäväksi enemmän hyvinvointialueen omana palveluna. Vammaisten henkilöiden palvelujen suunnittelussa on YK:n vammaissopimuksen mukaisesti osallistettava myös asiakkaita.

Työvoimapalvelujen järjestäminen on hyvinvointialueella kolmen eri työllisyysalueen vastuulla. Työllistymisen monialaista tukea ohjaa työllisyysalueiden yhteinen johtoryhmä. Kuntouttavaa työtoimintaa koskeva lainsäädäntö on uudistettavana. Hyvinvointialueen vastuulle jäänee sosiaalisen kuntoutuksen järjestäminen erityisesti niiden asiakkaiden osalta, joiden on vaikea työllistyä normaaleille tai ns. välityömarkkinoille. Kotoutumispalveluissa on selkiytettävä työnjakoa kuntien, kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen välillä. Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus Pohjanmaalla on koko väestöstä 10,2 %, 18 213 henkilöä (31.12.2023, Tilastokeskus).

Palveluprosessien mallintamisella, palveluohjauksella ja yhtenäisillä toimintatavoilla ja palvelukuvauksilla varmistetaan palvelu- ja hoitoketjujen asiakaskeskeinen toteuttaminen asiakkaiden ja potilaiden tarpeista lähtien. Prima Botnia hankkeissa on kehitetty ja pilotoitu erilaisia työmenetelmiä, edistetty digitaalisten palvelujen käyttöönottoa ja kehitetty erilaisia ennaltaehkäiseviä palvelumuotoja. Vaikuttaviksi todettuja hankkeissa kehitettyjä ja pilotoituja menetelmiä ja digitaalisia palveluja on jalkautettava ja vakiinnutettava eri palveluihin.

Vuoden 2026 toiminnan tavoitteet ja toimenpiteet

- koulutetaan henkilöstöä itsemurhien ja nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi eri työmenetelmin
- työ- ja toimintakyvyn ja terveellisten elintapojen edistäminen koko työuran läpi
- osallisuuden, mielenhyvinvoinnin ja turvallisuuden tukeminen
- yhteistyöverkostoissa vahvistetaan hyvinvointia, terveyttä ja työkykyä suojaavia tekijöitä
- viestinnällä ja tiedottamisella tuetaan työikäisiä löytämään ja käyttämään digitaalisia palveluja ja palvelupolkuja
- työikäisiä koskevissa palvelutehtävissä käytetään toimintakykymittareita RAI ID, palvelutarpeenarvioinnin tukena sekä palvelujen vaikuttavuuden arvioinnissa kustannustehokkuuden vahvistamiseksi ja resurssien tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen
- jatketaan mielenterveys ja päihdepalveluissa varhaisen tunnistamisen ja puheeksi ottamisen, omahoidon tuen keinojen ja integroitujen palvelu- ja hoitoketjujen käyttöä
- osallistutaan kolmen työllisyysalueen ja kuntien kotouttamisen tuen palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen
- jatketaan työikäisten hoitojonojen purkua suunterveydenhuollossa
- otetaan käyttöön IPS (Sijoita ja valmenna) –toimintamalli edistämään mielenterveyden häiriöihin sairastuneiden henkilöiden työmarkkinoille pääsyä
- laaditaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma yhteistyössä vammaisten henkilöiden,

- läheisten ja järjestöjen kanssa ja huomioidaan siinä YK:n vammaissopimuksen vaateet
- jatketaan Työ ote-toimintamallien käyttöönottoa työterveyshuollon, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) ja hyvinvointialueen palvelujen palvelu- ja hoitoprosessien jatkuvuuden varmistamiseksi
- työikäisten palveluissa jalkautetaan projekteissa ja pilotoinneissa hyviksi ja vaikuttavaksi todettuja työmenetelmiä
- kehitetään yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päiväaikaista toimintaa
- monipuolistetaan asumispalveluja yhteistyössä kuntien, 3. sektorin ja yksityisten palveluntuottajien kanssa
- laaditaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ja kotoutumisen tuen ohjelmat
- otetaan digipalveluja ja -kanavia käyttöön ja ohjataan työikäisiä niiden käytössä
- edistetään AI – käyttöä työikäisten palvelujen ja hoidon toteutuksen tukena

Katsaus sektorijohtaja ikäihmiset

Ikäihmisten sektorin vuoden 2026 toimintasuunnitelma pohjautuu Miten Pohjanmaa voi? 2025-dokumenttiin sekä hyvinvointialueen strategiaa ja palvelustrategiaan. Pidemmälle ajalle asetetut tavoitteet ja toimenpiteet palvelurakenteen kehittämiseksi tulevat jatkumaan vielä vuoden 2026 jälkeen. Ikäihmisten palvelurakennemuutos, jossa pyritään siirtymään raskaammasta palvelurakenteesta kevyempiin, ennaltaehkäisevämpiin ja kuntoutumista edistäviin palvelumuotoihin, on aloitettu jo vuosina 2023–2024 ja jatkuvat edelleen.

Ikäihmiset sektorin tavoitteena on edistää 75 vuotta täyttäneiden kotona asumista, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä tukea omaishoitajien jaksamista. Tavoitteena on myös edistää ikäihmisten asumismuotojen moninaisuuden kehittämistä sekä vahvistaa ennaltaehkäisevää hyvinvointia ja terveyteen liittyvää yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.

Pohjanmaan hyvinvointialueen yhtenä tunnuslukuna vuodelle 2026 on se, että kotona asuu 94 % 75 vuotta täyttäneistä (toteutunut 92,1 % vuonna 2024). Pohjanmaalla harvempi 75 vuotta täyttänyt asuu kotona, kun lukua vertaa maan keskiarvoon (Suomi 93 % vuonna 2024). Ilmiö on sama myös 80 vuotta ja 85 vuotta täyttäneiden osalta joskin ero maan keskitasoon on suurempi. (Sotkanet.fi 2024).

Kotona asumisen tavoite edellyttää palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantamista. Digipalveluiden käytön lisääminen helpottavat yhteydenottoa ja omatiimimallin laajentaminen sujuvoittaa palveluihin pääsyä. Kotihoitoa tulee edelleen vahvistaa etäkotihoitolla ja kohdistamalla palveluja tarpeenmukaisesti. Kotiutumisen tukitiimi tulee osaksi kotiin vietäviä palveluita sairaalasta kotiutuvien hoidossa, kuntoutuksessa ja palvelutarpeen arvioinnissa. Psykogeriatrasta osaamista tulee vahvistaa ja keskittää alueella.

Hyvinvointialueen ikäihmisten terveystalouden seniorineuvolat ja geriatriset poliklinikat vastaavat ennaltaehkäisevistä terveystalouksista ja näiden saavutettavuutta tulee parantaa. Kansallista Finger-toimintamallin (www.thl.fi) hyödyntämistä tulee jatkaa muistisairauksien riskitekijöiden ennaltaehkäisyssä.

Muutos raskaammasta palvelurakenteesta kevyempään sisältää kotihoidon ja intervallin kehittämistä, erilaisten asumismuotojen moninaisuutta sekä aktivoivan ja kuntoutumista edistävän työotteen lisäämistä eri palveluissa. Perhehoitoa tulee pyrkiä lisäämään alueella. Muutos edellyttää palveluihin ohjautumisen prosessien jatkuvaa seurantaa, kuten myös ikäihmisten palvelupolkuun liittyvien tietojohtamisen tunnuslukujen käyttöä.

Tärkeimmät tavoitteet ja toimenpiteet koskien ikäihmisten palveluita ovat:

- Lisätä kotona asuvien määrää kaikissa ikäryhmissä.
- Edistää palveluohjauksen sosiaali- ja terveydenhuollon integrointia ja kotona asumista tukevan näkökulman huomioimista eri palveluissa.
- Edistää omahoitoon ohjaamisessa ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuudessa

- Lisätä asumisen monimuotoisuutta.
- Lisätä digitaalisten palveluiden käyttöä ja tukea ikäihmisten mahdollisuuksia/kykyä käyttää digitaalisia palveluita.
- Kehittää ikäihmisten sujuvia palveluprosesseja yli toimialojen.
- Kehittää aktiivointi- ja kuntoutusosastojen toimintaa.

1.3 Sote-professiojohtajien katsaus

Strategisena tavoitteena on, että hyvinvointialueella on Suomen paras hyvinvointitiimi ja että turvallisuus ja laatu ovat Pohjoismaiden huippua (Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia 2026–2029). Tämän toteutuminen edellyttää määrätietoista strategista osaamisen johtamista, vahvaa professioiden ja sektorien välistä integraatiota sekä aktiivista professio- ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä.

Osaamisen johtaminen ja kehittäminen

Henkilöstön osaamisen varmistamishjelmaan liittyvää työtä jatketaan strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2026 kehitetään edelleen mallia järjestelmälliselle osaamiskartoitukselle, joka mahdollistaa osaamistarpeiden ja saatavuuden suunnitelmallisen seurannan eri profesioissa. Osaamisen kehittämistä ohjaavat strategiset painopistealueet, joiden keskiössä ovat digitaalisen osaamisen vahvistaminen, asiakaslähtöisyys sekä henkilöstön osaamisen varmistaminen lainsäädännön muutosten ja kansallisten ohjelmien mukaisesti.

Tutkimus- ja harjoitteluyhteistyö yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa jatkuu ja vahvistaa edelleen tutkimusyhteyksiä sekä menetelmien ja osaamisen kehittämistä. Sosiaalihuollon professuurin ja hoitotyön professuurin perustamiseen liittyvä valmistelutyö jatkuu.

Oppimiskulttuuri ja johtaminen

Jatkuvaa oppimista tukevaa oppimiskulttuuria, valmentavan johtamisen kehittämistä ja ennakoivaa yhteistyötä edistetään edelleen. Esihenkilöiden sisäistä koulutusta jäsenellään toiminnan laadun, työympäristön ja työhyvinvoinnin vahvistamiseksi entisestään.

Perehdytysohjelmaa täydennetään toimintakohtaisilla perehdytysosioilla, jotka tukevat uusien työntekijöiden perehdytystä koko organisaatiossa. Opiskelijoille aloitettua perehdytysohjelmaa kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä alueen koulutuksen järjestäjien kanssa. Tavoitteena on varmistaa yhtenäinen ja laadukas perehdytys organisaatiossa.

Professioiden välinen yhteistyö

Professioiden välistä yhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan edelleen. Vuonna 2025 toteutettu sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien välisen työnjaon pilottihanke arvioidaan vuoden 2026 laajentamisedellytysten selvittämiseksi. Työnjakomallia jatketaan myös muiden ammattiryhmien välillä, kuten sihteereiden, lääkäreiden ja hoitotyön henkilöstön välillä. Laajavastuisten hoitotyön tehtävänkuvien hyödyntäminen uusiin toimintaympäristöihin etenee.

Henkilöstöresurssit ja saatavuus

Henkilöstön saatavuus on parantunut, mutta eräistä ammattiryhmistä, etenkin lääkäreistä, psykologeista ja sosiaalityöntekijöistä, on edelleen pulaa. Veto- ja pitovoiman vahvistamiseen tähtäävä toimenpideohjelma jatkuu nykyisten taloudellisten linjausten mukaisesti. Henkilöstön ostopalveluja vähennetään edelleen asteittain etenkin lääkäriinjalla. Osana tiedolla johtamista otetaan käyttöön ennakoivan henkilöstösuunnittelun järjestelmä parempien edellytysten luomiseksi pitkän aikavälin resurssisuunnittelulle.

Lainsäädäntö ja kansalliset ohjelmat

Sosiaali- ja terveydenhuollossa meneillään oleva laaja kansallinen lainsäädäntö- ja kehittämistyö jatkuu vuonna 2026. Profiolinjat osallistuvat aktiivisesti kansalliseen valmisteluun, joka käsittää mm. ammattihenkilöitä koskevan lainsäädännön sekä sosiaalihuoltolain uudistuksen, palvelutarjonnan hallinnan kehittämisen ja asiakas- ja potilasturvallisuutta koskevien säännösten

päivittämisen.

Lisäksi otetaan huomioon organisaation strategisen henkilöstöohjelman valmistelussa laaditut ohjeet, sosiaali- ja terveystieteiden Hyvän työn ohjelma (2024–2027) sekä muut meneillään olevat valtiolliset kehittämishankkeet, jotka tukevat hyvinvointia, osaamisen varmistamista ja työelämän laatua hyvinvointialueilla.

Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, miten lainsäädännön muutokset ja kansallinen ohjaus vaikuttavat professiolinjien henkilöstörakenteisiin, eri ammattiryhmien väliseen vastuunjakoon ja koulutustarpeisiin. Suunnittelu käsittää myös uusien säännösten oikeudellisesti turvallisen soveltamisen varmistamisen sekä sen varmistamisen, että hyvinvointialue voi toimia pilottina sosiaali- ja terveydenhuollon kestävässä osaamisen varmistamisesta tukeville malleille.

Yhteistyö ja verkostot

Yhteistyöverkostoja Länsi-Suomen yhteistyöalueella sekä oppilaitosten ja muiden kumppaneiden kanssa kehitetään edelleen yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. Sosiaali- ja terveysalan houkuttelevuuden lisäämiseksi tehtävää työtä vahvistetaan panostamalla sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden harjoittelupaikkoihin, koulutusyhteistyöhön ja kansainvälisiin kontakteihin, jotka vahvistavat tulevaa osaamisen varmistamista.

Laatu ja professoiokehittäminen

Kehitystyötä ohjaavat hoitotyön strategisen toimintaohjelman 2024–2026 sekä sosiaalihuollon strategisen kehittämisohjelman 2025–2026 painopistealueet, jotka perustuvat hyvinvointialueen strategiaan. Vuonna 2026 implementoidaan ura- ja työnjakomallit, jotka tukevat professoiokehittämistä sekä osallisuutta ja hyvinvointia työssä. Tällä tavoin vahvistetaan professioiden roolia yhteisessä, integroituneessa ja laatuvarmistetussa toiminnassa.

Toteutus ja seuranta

Toimintasuunnitelman käytännön toteutuksen varmistamiseksi käyttöön otetaan selkeät seurantaindikaattorit, palautekäytännöt ja professoiojohtajien välinen vastuunjako. Johtajayliääkäri, johtajaylihoitaja ja sosiaalijohtaja vastaavat implementoinnista omilla alueillaan ja tekevät yhteistyötä moniammatillisen osaamisen johtamiseen, johtamistyöhön ja laadun kehittämiseen liittyvissä asioissa.

2. Taloussuunnitelma 2026-2028

2.1 Taloussuunnitelma

TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Tot. 1-9 2025	Tot. %	TA 2026	TA 25- 26	Suunn. 1000 € 2027	2028
Myyntituotot	21 452 102	16 494 856	19 148 856	14 024 045	73,2	20 938 357	9,3	20 900	21 300
Maksutuotot	53 074 039	59 620 300	59 680 000	43 527 657	72,9	58 552 150	-1,9	60 900	60 900
Tuet ja avustukset	18 602 672	19 403 336	17 641 435	12 802 042	72,6	9 001 030	-49	9 200	9 100
Vuokratuotot	9 293 834	9 108 775	9 130 775	6 943 326	76	8 977 200	-1,7	8 900	9 100
Muut toiminnan tuotot	1 497 957	686 400	734 691	343 108	46,7	684 700	-6,8	700	700
TUOTOT	103 920 604	105 313 667	106 335 757	77 640 179	73	98 153 437	-7,7	100 600	101 100
Henkilöstökulut	-438 891 163	-440 307 771	-454 425 210	-335 642 070	73,9	-476 556 716	4,9	-495 619	-514 444
Asiakaspalvelut	-176 232 232	-169 735 768	-170 455 734	-130 575 479	76,6	-144 371 123	-15,3	-146 450	-149 936
Muut palvelut	-151 900 448	-152 306 431	-150 036 856	-110 274 727	73,5	-141 017 709	-6	-157 800	-163 442
Palveluiden ostot	-328 132 679	-322 042 199	-320 492 590	-240 850 206	75,2	-285 388 832	-11	-304 251	-313 378
Aineet ja tarvikkeet	-58 683 053	-60 892 065	-57 840 825	-43 212 023	74,7	-58 320 655	0,8	-60 070	-61 872
Avustukset	-18 046 278	-19 668 600	-18 968 600	-13 968 947	73,6	-19 506 920	2,8	-20 092	-20 695
Vuokrat	-55 954 270	-48 889 028	-58 491 028	-43 733 865	74,8	-44 676 248	-23,6	-46 017	-47 397
Muut kulut	-3 503 673	-3 418 600	-4 022 100	-2 463 989	61,3	-3 542 244	-11,9	-3 649	-3 758
KUSTANNUKSET	-903 211 117	-895 218 263	-914 240 354	-679 871 100	74,4	-887 991 615	-2,9	-929 697	-961 544
TOIMINTAKATE	-799 290 513	-789 904 597	-807 904 597	-602 230 921	74,5	-789 838 177	-2,2	-829 097	-860 444
Valtion rahoitus	786 374 927	842 636 407	843 208 376	632 406 282	75	861 374 001	2,2	889 027	907 018
Rahoitusuotot ja kulut	1 069 807	-1 024 000	-1 024 000	-133 626	13	-732 000	-28,5	-1 500	-1 500
UUOSIKATE	-11 845 779	51 707 810	34 279 779	30 041 735	87,6	70 803 824	106,5	58 430	45 074
Poistot	-15 620 397	-19 321 300	-19 321 300	-13 233 335	68,5	-19 932 887	3,2	-23 000	-23 000
TULOS	-27 466 176	32 386 510	14 958 479	16 808 400	112,4	50 870 937	240,1	35 430	22 074
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-65 486 704	-33 100 194	-50 528 225			342 712		35 773	57 847

Talousarvio, taloussuunnitelma ja toimintasuunnitelma on laadittu tavoitteineen, mittareineen, riskeineen ja toimenpiteineen. Toimenpiteet on käyty läpi riskikartoitusten ja palvelujen riittävyyden arvioinnin avulla.

Hyvinvointialueen strategia, palveluverkkosuunnitelma, toimenpiteet toiminnan sopeuttamiseksi rahoitustasoon sekä valtiovarainministeriön rahoituslinjaukset muodostavat talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 perustan.

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelma muodostavat taloudelliset raamit ja talouden edellytykset Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnalle vuodeksi 2026, mutta myös tuleviksi vuosiksi. Raamit ja edellytykset asettaa valtionrahoitus. Ensimmäisten vuosien, 2023 ja 2024, toiminta osoitti 38 ja 27,5 miljoonan euron alijäämää, mutta vuoden 2025 ennusteena on 15 miljoonan euron ylijäämä. Lain mukaan kertynyt alijäämä on katettava viimeistään vuonna 2026, ja sen vuoksi suunnitelma sisältää lisää sopeuttamistoimenpiteitä vuodelle 2026. Päivittäinen toiminta vaatii n. 25 miljoonan euron vuosikatteen jo otettujen lainojen lyhennyksiin sekä laitteisiin, ajoneuvoihin ja koneisiin tarvittavien uusintainvestointien rahoittamiseen. Hyvinvointialue on saanut lainanottovaltuudet vuodeksi 2026 ja voi sen johdosta suunnitella suurempia investointeja sekä investointeja vastaavia vuokrasopimuksia, tavoitteena tilankäytön tehostaminen ja pitkälti myös vuokrien alentaminen näiden muutosten kautta. Aikaisempina vuosina on tehty vain vähäisiä investointeja, mutta nyt voidaan laatia pitkän aikavälin suunnitelmia. Vuodelle 2026 on budjetoitu 50,9 miljoonan euron ylijäämä.

2.2 Investointisuunnitelma

Hyvinvointialueella on velvollisuus laatia investointisuunnitelma vuosille 2027–2030 ja lähettää se sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäasiainministeriölle ja valtionvarainministeriölle. Vuoden 2026 investointisuunnitelma vahvistettiin joulukuussa 2024, mutta siihen tehdään muutos kun uudet vuokrasopimukset on neuvoteltu ja siinä yhteydessä on tehty uusia ratkaisuja kiinteistöjen suhteen ja hyvinvointialue on saanut lainavaltuuksia vuodelle 2026. Investointitalousarvion 2026 muutos käsitellään myös erikseen, mutta se kuuluu osana vuosien 2027–2030 suunnitelmaan.

Vuosien 2027–2030 suunnitelma sisältää tiedot investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä muusta omaisuudesta, jolla on pitkä vaikutusaika. Hyvinvointialue on saanut päätöksen 240 miljoonan lainavaltuuksista vuodelle 2026.

Vuosi 2026 ja 2027 ovat sitovia ja tulevat vuodet vuoteen 2030 saakka ovat suunnitelmavuosia. Tilojen saneeraukset mahdollistavat toiminnan tehostamisen pienemmillä vuokrakuluilla, kun useampia toimintoja voidaan keskittää omiin tiloihin ja suurempiin kokonaisuuksiin vuokratiloissa. On myös tarvetta korjata vuokratiloja, mikä lisää vuokravastuita. Tarpeet priorisoidaan ja toiminnan tarpeiden muutokset huomioidaan suunnitelmissa.

Vuonna 2027 investointimenoja ja uusia vuokravastuita on 62,1 miljoonan euron edestä, mistä investointien osuus on 48,1 miljoonaa euroa ja investointeja vastaavien sopimusten osuus 14 miljoonaa euroa. Investoinneista ja sopimuksista 44,4 miljoonaa euroa kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollolla ja 17,7 miljoonaa euroa pelastustoimelle.

Vuoden 2027 investoinneista käytetään 1,3 miljoonaa euroa IT-investointeihin, 38,6 miljoonaa rakennuksiin, 1 miljoonaa kiinteisiin rakenteisiin, 6,8 miljoonaa koneisiin ja kalustoihin sekä 300.000 euroa osakkeiden ostoihin, inhouse-yhtiöistä, joissa omistusosuus on < 10 %.

Investoinneista on keskusteltu ja neuvoteltu toimialojen eri yksiköiden kanssa, ja investoinnit on sovitettu budjettikehyksiin. Hyvinvointialueen investoinnit on suunniteltu niin, että ne tukevat strategisia suunnitelmia ja turvaavat taloudellisesti kestävä kehityksen rahoituksen puitteissa. Koska taloustilanne on jo nykyisellään tiukka ja jo nostetut lainat vaikuttavat lainarahoituksen saamiseen, on investointisuunnitelmasta laadittu maltillinen ja siinä on asetettu etusijalle kaikkein kriittisimmät investoinnit.

Rakennukset

Vain yksi keskisuuri rakennushanke aloitetaan vuonna 2027, ja aiemmin alkaneet hankkeet jatkuvat tai saatetaan päätökseen. Välinehuolto keskitetään Vaasan logistiikkakeskukseen, ja näitä kiinteistötoimenpiteitä varten on budjetoitu yhteensä 4 miljoonaa euroa. Hankkeista, jotka aiotaan saattaa päätökseen, on Vaasan paloasema suurin. Sen kokonaisbudjetti on 25 miljoonaa euroa. Lisäksi voidaan mainita synnytys- ja naistentautien osaston muutosta aiheutuvat kustannukset Vaasan keskussairaalan T-osassa, sen kokonaiskustannukseksi on budjetoitu 6,5 miljoonaa euroa. Myös B4 keskussairaalassa korjataan vuosina 2026–2027, ja sitä varten on budjetoitu 2,3 miljoonaa euroa. Tilat on tarkoitus vuokrata Fimlabille. Keskussairaalan D- ja E-osien alla olevalle infrastruktuurille rakennetaan tiloja 3,5 miljoonan euron edestä. Koska sekä D- että E-osa puretaan, on niiden alla oleva infrastruktuuri siirrettävä muihin tiloihin ennen kuin purkamisen voidaan aloittaa. Lövgårdenin päivätoiminnan tiloja uudistetaan 1 miljoonalla eurolla. Huutoniemen kiinteistöjen korjaaminen aloitettiin suunnittelutyöllä vuoden 2025 aikana, ja korjaustyöt jatkuvat vuoteen 2029 kokonaiskustannusten ollessa 45 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 varaudutaan siihen että Vaasan kaupungilta lunastetaan kiinteistöjä 5 miljoonan arvosta, sillä kaupunki ei aio yhtiöittää kiinteistöjä.

Tilainvestoinnit mahdollistavat toiminnan tehostamisen pienemmillä vuokrakuluilla, kun useampia toimintoja voidaan keskittää omiin tiloihin ja suurempiin kokonaisuuksiin vuokratiloissa. Vuodet 2026 ja 2027 sisältävät isoja investointipanostuksia ja vuokravastuiden kasvua, mikä johtuu tarpeiden

patoutumisesta, kun uusia lainanottovaltuuksia ei saatu vuosina 2024 ja 2025. Samalla on neuvoteltu uudet vuokrasopimukset vuodeksi 2026, ja niiden myötä on saatu uusia mahdollisuuksia parantaa tiloja ja tehostaa toimintaa. Tulevat vuodet vähentävät kokonaiskustannuksia, ja oma rahoitus antaa paremmat mahdollisuudet pienehköihin investointeihin.

Vastuu uusista pitkäaikaista sitoumuksista, kuten vuokra- ja leasingvastuut

Omien tilojen korjaamisen lisäksi on tarvetta korjata vuokratiloja, mikä lisää vuokravastuita. Talousarviomuutoksen vuokravastuisiin sisältyy myös määrärahaa 10 miljoonaa euroa, Vaasaan ja Laihialle yhteisöllistä asumista ja ympärivuorokautista palveluasumista tarjoavaa hybridiyksikköä varten. Logistiikkakeskuksen tiloja vaihdetaan ja näin saadaan synergiaetuja, kun apuvälinekeskus voi muuttaa samoihin tiloihin, samalla kun myös keskitetyille välinehuollolle valmistellaan tiloja. Vapautuvia omia tiloja voidaan käyttää muuhun toimintaan, joka tarvitsee tilaa. Näillä järjestelyillä voidaan logistiikan synergiaetujen lisäksi saada säästöä vuokratilakustannuksissa. Vuokravastuu sopimusajalle on 5,3 miljoonaa euroa. Malmin kiinteistöjä Pietarsaareissa korjataan vuosina 2026–2027, mikä nostaa vuokravastuuta 2 miljoonalla eurolla vuonna 2026 ja vielä 3 miljoonalla eurolla vuonna 2027. Myös Mustasaaren TKn F-osan vuokravastuu nousee 1,5 miljoonalla vuonna 2026 remontin takia. Närbodan päivätoiminnalle Närpiössä vuokrataan uudet tilat vuonna 2026.

Pietarsaaren Björkbackassa, missä tilamuutosten suunnitellaan lisäävän vuokravastuuta 8 miljoonalla eurolla vuodesta 2027. Pelastuslaitoksella on suunnitelmia Pietarsaaren paloaseman osalta 0,9 miljoonan euron edestä kun taas Uudenkaarlepyyn Jepuan asema on suunniteltu jo vuodelle 2026 samalla summalla. Vuosina 2028–2030 tehdään isohkoja panostuksia Närpiössä, kuten Boställetin tilojen korjaaminen sekä perhe- ja psykososiaalisen keskuksen ja Solgärdetin uudet tilat.

Kiinteät rakenteet

Kiinteisiin rakenteisiin on varattu noin miljoonaa euroa vuosittain, ja vuodelle 2026 1,4 miljoonaa euroa.

Osakkeet ja osuudet

Lakimuutoksen toteutuessa in-house-yhtiön statuksen säilyminen edellyttää, että hyvinvointialue omistaa perustetuista yhtiöistä vähintään 10 %. Sen vuoksi on budjetoitu 0,6 miljoonaa euroa osakkeiden hankintaan vuonna 2026 ja 0,3 miljoonaa vuonna 2027.

IT-järjestelmät

Isoja it-investointeja ei ole suunnitteilla. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän viimeisen osan arvioidaan olevan valmis vuonna 2026, minkä jälkeen tarvitaan muiden it-järjestelmien pienempien osien päivittämistä ja toiminnan kehittämistä digitaalisempaan suuntaan. Suunnitelmaan on sisällytetty 1,3 miljoonaa euroa/vuosi tätä varten.

Irtain käyttöomaisuus

Laiteinvestoinnit ovat 6,8 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja 8 miljoonaa euroa vuonna 2028. Suurehkoista laiteinvestoinneista vuonna 2027 voidaan mainita Gamma Spect CT:n uusiminen 1,7 miljoonalla eurolla, nostolavahankinta 1 miljoonalla eurolla, säiliöauton hankinta 345 000 eurolla sekä D-luokan veneen hankinta pelastustoimelle 350 000 eurolla ympäristövahinkojen torjumiseksi. Vuodeksi 2028 on suunnitteilla läpivalaisukoneen hankinta sydänasemalle 1,5 miljoonalla eurolla sekä CT-laitteen hankinta Pietarsaaren röntgeniin 630 000 eurolla. Myös pelastuslaitoksen osalta hankitaan korvaavia säiliöautoja á 355 000 eurolla ja työlauttoja á 550 000 eurolla ympäristövahinkojen torjumiseksi vuodesta 2028 eteenpäin sekä lisäksi yksi nostolava vuonna 2029.

Leasingsopimuksia

Ambulansseja ja muita pienempiä ajoneuvoja hankitaan liikkuvaa toimintaa varten leasingrahoituksella 1,6 miljoonalla eurolla vuonna 2027, ja taso pysyy samana tulevina vuosina.

Kaikki investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset on suunniteltu yksityiskohtaisesti, ja ne myös esitellään hallitukselle yksityiskohtaisesti. Investoinnit sitovat hallitusta yksityiskohtaisella tasolla.

INVESTOINNIT JA INVESTOINTEJA VASTAAVIA SOPIMUKSIA	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Suunnitelma 2028	Suunnitelma 2029	Suunnitelma 2030
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat oikeudet	9 300 000	1 306 000	1 370 000	1 370 000	1 370 000
Maa- ja vesialueet	0	0	0	0	0
Rakennukset	28 094 000	38 650 000	18 800 000	11 000 000	1 500 000
Kiinteät rakenteet	1 380 000	1 040 000	960 000	1 010 000	970 000
Koneet ja kalusto	5 480 740	6 800 000	7 973 000	5 628 000	5 325 000
Osakkeet ja osuudet	600 000	300 000	0	0	0
Investointimenot, yhteensä	44 854 740	48 096 000	29 103 000	19 008 000	9 165 000
Investointitulot					
Omaisuuksien luovutus	35 000	350 000	35 000	35 000	35 000
Investointitulot, yhteensä	35 000	350 000	35 000	35 000	35 000
Investoinnit netto	44 819 740	47 746 000	29 068 000	18 973 000	9 130 000
Investointeja vastaavia sopimuksia					
Rakennukset, vuokrat	21 200 000	12 400 000	800 000	2 900 000	770 000
Laitteet ja kalusto, ajoneuvot - leasing (korvaavat inv.)	1 477 280	1 643 840	1 682 560	1 210 000	1 210 000
Investointeja vastaavia sopimuksia	22 677 280	14 043 840	2 482 560	4 110 000	1 980 000
INVESTOINNIT JA VASTAAVAT SOPIMUKSET	67 497 020	61 789 840	31 550 560	23 083 000	11 110 000
<i>josta lainavaluus v. 2023</i>	<i>13 500 000</i>	<i>1 000 000</i>			
<i>Uudet lainavalttudet v. 2026</i>	<i>240 034 455</i>				

Investoinnit, sosiaali- ja terveydenhuolto

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO				2026	2027	2028	2029	2030	Projekti yht.
				€	€	€	€	€	TA
Aineettomat oikeudet, IT-järjestämät				9 300 000	1 306 000	1 370 000	1 370 000	1 370 000	
	Sisaali- ja terveyskeskus			120 000	70 000	70 000	70 000	70 000	
	Sairaalapalvelut			200 000	136 000	200 000	200 000	200 000	
	Koti- ja asumispalvelut								
	Kuntoutus ja psykososiaaliset palvelut								
	Asiakas- ja resurssikeskus								
	Aluehallinto			980 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	
	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä, lainavaltuus 2023			8 000 000	0	0	0	0	30 000 000
Maa- ja vesialueet				0	0	0	0	0	
Rakennukset				18 094 000	24 150 000	18 800 000	11 000 000	1 500 000	
	T-siipi - lainavaltuus v.2023			5 500 000	1 000 000	0	0	0	6 500 000
	H-talo, takuutoimenpiteet			24 000	0	0	0	0	
	Lövögården, päivätoiminta			500 000	500 000	0	0	0	1 000 000
	Toimenpiteet sydänaseman läpivalaisulaitetta varten			0	0	150 000	0	0	
	Päikin kuivaus			120 000	0	0	0	0	
	Kattoviltin vaihto, VKS			150 000	150 000	150 000	0	0	450 000
	Välinehuollon keskittäminen logistiikkakeskukseen			0	2 000 000	2 000 000	0	0	4 000 000
	Huutoniemen kiinteistöjen saneeraus			5 000 000	15 000 000	15 000 000	9 500 000	0	45 000 000
	D/E:n infran uudet tilat			1 500 000	2 000 000	0	0	0	3 500 000
	B4 remontti (Fimlab)			300 000	2 000 000	0	0	0	2 300 000
	Kiinteistöjen lunastus Vaasan kaupungilta			5 000 000					5 000 000
	Odottamattomat toimenpiteet			0	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Kiinteät rakenteet				1 380 000	1 040 000	960 000	1 010 000	970 000	
Koneet ja kalusto				3 445 740	4 505 000	5 193 000	2 988 000	2 925 000	
	Sosiaali- ja terveyskeskus			1 020 000	1 545 000	925 000	900 000	925 000	
	Sairaalapalvelut, Gamma Spect CT, korvaava inv.				1 700 000				
	Sairaalapalvelut, CT, Pietarsaari, korvaava inv.					630 000			
	Sairaalapalvelut, Läpivalaisulaite, sydänasela, korvaava.inv.					1 500 000			
	Sairaalapalvelut, muut laitteet			1 762 740	760 000	1 638 000	1 588 000	1 500 000	
	Koti- ja asumispalvelut								
	Kuntoutus ja psykososiaaliset palvelut			23 000	0	0	0	0	
	Asiakas- ja resurssikeskus								
	Aluehallinto			640 000	500 000	500 000	500 000	500 000	
Osakkeet ja osuudet				600 000	300 000	0	0	0	
Investointimenot, SOTE				32 819 740	31 301 000	26 323 000	16 368 000	6 765 000	
Vuokravastuu									
	Leasinghankinnat, ajoneuvot, autot			1 477 280	1 643 840	1 682 560	1 210 000	1 210 000	
	Toimintatilat								
	Logistiikkakeskuksen tilojen vaihto			5 300 000					
	Malmin kiinteistöt A, H2-4			2 000 000	3 000 000				
	Yhteisöllinen -/ympäri vuorok.asumishybridi Vaasaan ja Laihialle			10 000 000					
	F-siipi Mustasaaren TK			1 500 000					
	Koivurinne, muutostyöt				8 000 000				
	Närböda, Närpiön päivätoiminta			1 500 000					
	Bostället, Närpiö					300 000			
	Uudet tilat, perhe ja psykos,keskus, Närpiö						2 400 000		
	Uudet tilat, Solgårdet, Närpiö							270 000	
	Muut vuokratilat				500 000	500 000	500 000	500 000	
	Tilojen vuokravastuut			20 300 000	11 500 000	800 000	2 900 000	770 000	
Investointeja vastaavia sopimuksia, SOTE				21 777 280	13 143 840	2 482 560	4 110 000	1 980 000	
INVESTOINNIT JA VUOKRAVASTUUT SOTE				54 597 020	44 444 840	28 805 560	20 478 000	8 745 000	

Investoinnit, pelastuslaitos

PELASTUSTOIMI	2026	2027	2028	2029	2030	Proj. total budget
	€	€	€	€	€	
Aineettomat oikeudet	0	0	0	0	0	
IT-järjestelmät	0	0	0	0	0	
Maa- ja vesialueet	0	0	0	0	0	
Paloasematontti, Vaasa						
Rakennukset	10 000 000	14 500 000	0	0	0	
Paloasemat, Vaasa	10 000 000	14 500 000	0	0	0	25 000 000
Koneet ja kalusto	2 035 000	2 295 000	2 780 000	2 640 000	2 400 000	
Pelastustoimi, Skylift, korvaava inv.		1 000 000		1 050 000		
Pelastustoimi, säiliöauto, korvaava inv.		345 000	355 000	355 000	355 000	
Pelastustoimi, muut laitteet.	1 675 000	460 000	1 715 000	505 000	1 395 000	
Öljytorjunta, D-vene ympäristövahinkotorjunta, korvaava inv.		350 000				
Öljytorjunta, Työlautta, ympäristövahinkotorjunta, korvaava inv.			550 000	550 000	550 000	
Öljytorjunta, muut laitteet, ympäristövahinkotorjunta	360 000	140 000	160 000	180 000	100 000	
Investointimenot, PELA	12 035 000	16 795 000	2 780 000	2 640 000	2 400 000	
Vuokravastuu						
Leasinghankinnat						
Tilojen vuokravastuut, Paloasema, Uusikaarlepyy, Jepua	900 000					
Tilojen vuokravastuut, Paloasema, Pietarsaari		900 000				
Investointeja vastaavia sopimuksia, PELA	900 000	900 000	0	0	0	
INVESTOINNIT JA VUOKRAVASTUUT, PELA	12 935 000	17 695 000	2 780 000	2 640 000	2 400 000	

2.3 Investointien rahoitus

INVESTOINTIEN RAHOITUS	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Toiminnan kassavirta	66 306 615	56 600 000	47 000 000	40 000 000	40 000 000
Investointien kassavirta	-44 854 740	-48 096 000	-29 103 000	-19 008 000	-9 165 000
Investointien rahoitusosuudet	0				
Pysyvien vastaavien myyntitulot	35 000	350 000	35 000	35 000	35 000
Lainakannan muutos	15 560 000	12 600 000	-5 400 000	-15 400 000	-20 500 000
Kassavarojen muutos	37 046 875	21 454 000	12 532 000	5 627 000	10 370 000
Kassavarat 1.1.	10 000 000	47 046 875	68 500 875	81 032 875	86 659 875
Kassavarat 31.12	47 046 875	68 500 875	81 032 875	86 659 875	97 029 875
Kassavarojen muutos	37 046 875	21 454 000	12 532 000	5 627 000	10 370 000
Lainojen vähennys	-14 440 000	-17 400 000	-20 400 000	-20 400 000	-20 500 000
uudet lainat käynnissä oleviin investointeihin	10 000 000				
Uudet lainat uusiin investointeihin	20 000 000	30 000 000	15 000 000	5 000 000	
lainakannan muutos	15 560 000	12 600 000	-5 400 000	-15 400 000	-20 500 000
Lainat 1.1.	189 323 715	204 883 715	217 483 715	212 083 715	196 683 715
Lainat 31.12.	204 883 715	217 483 715	212 083 715	196 683 715	176 183 715

3. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi, talousarvio 2026

3.1 Yleistä

Hyvinvointialueen talousarvion pohjana ovat ne organisaatio- ja johtamismallit, jotka rakennettiin toiminnan suunnittelun aikana. Talousarvion pienin taso ovat tulosityksiköt, seuraavana ovat tulosalueet ja korkeimmalla tasolla on kahdeksan toimialaa.

Sopeuttamistoimenpiteet on laadittu vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion perusteella ja vähennykset on laskettu siltä tasolta. Viimeisessä talousarviomuutoksessa on kuitenkin jonkin verran uudelleenjakoa, mutta toimenpiteet ovat samat. Suurimpiin toimenpiteisiin kuuluu 11,8 miljoonan euron henkilöstövähennys, joka toteutetaan ensisijaisesti luonnollisen poistuman kautta, mutta eräiltä osin myös syksyn yhteistoimintaneuvottelun tuloksena tehtävistä uudelleenjärjestelyistä johtuvien irtisanomisten kautta. Ruoka- ja siivouspalveluista huolehtivien in-house-yhtiöiden kautta toteutetaan 5,6 miljoonan euron vähennykset ja muista ostopalveluista vähennetään 4,9 miljoonaa euroa. Asiakaspalvelujen ostoista vähennetään 26 miljoonaa euroa, lähinnä muiden sairaaloiden käytöstä, mutta pienemmiltä osin myös yliopistosairaaloiden. Perusteluna on, että omalle väestölle pyritään tarjoamaan palvelua omassa organisaatiossa. Palveluverkon muutokset vähentävät kustannuksia 0,5 miljoonalla eurolla henkilöstövähennysten ja vuokranvähennysten lisäksi. Eri tehostamistoimien avulla arvioidaan voitavan laskea kustannustasoa 1,5 miljoonalla eurolla. Koska indeksikorotuksia ei ole otettu lainkaan huomioon, ei aineiden ja tarvikkeiden eikä ostopalvelujen määrärahoja ole edellä mainittujen muutosten lisäksi korotettu vuoden 2025 tasosta. Sen vuoksi kaikkien yksikköjen täytyy harkita huolellisesti jokaista hankintaa, koska talousarviomäärärahat eivät riitä yhtä paljon kuin aikaisempina vuosina. Aineiden ja tarvikkeiden kustannuksia on vähennetty 2 miljoonalla eurolla, lähinnä lääkkeitä ja hoitotarvikkeista. Määrärahan korotuksia on hyvin vähän, mutta mm. kuljetuskustannusten määrärahaa on lisätty, lähinnä kuljetuspalvelukustannusten, mutta myös muiden kuljetusten kustannusten nousun vuoksi. Talousarvioon sisältyy myös 12 miljoonan euron vuokrien vähennys vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Tämä toteutetaan osittain tietoisien tilankäytön vähentämisen ja osittain uusia vuokrasopimuksia koskevien neuvottelujen kautta.

3.2 Tuloslaskelma

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	25 - 26 %
Myyntituotot	21 452 102	16 494 856	19 148 856	14 024 045	73,2	20 938 357	9,3
Maksutuotot	53 074 039	59 620 300	59 680 000	43 527 657	72,9	58 552 150	-1,9
Tuet ja avustukset	18 602 672	19 403 336	17 641 435	12 802 042	72,6	9 001 030	-49,0
Vuokratuotot	9 293 834	9 108 775	9 130 775	6 943 326	76,0	8 977 200	-1,7
Muut toiminnan tuotot	1 497 957	686 400	734 691	343 108	46,7	684 700	-6,8
TOIMINTATUOTOT	103 920 604	105 313 667	106 335 757	77 640 179	73,0	98 153 437	-7,7
Henkilöstökulut	-438 891 163	-440 307 771	-454 425 210	-335 642 070	73,9	-476 556 716	4,9
Asiakaspalvelut	-176 232 232	-169 735 768	-170 455 734	-130 575 479	76,6	-144 371 123	-15,3
Sosiaali- ja terveystuotot	-26 423 803	-24 773 375	-24 766 375	-18 401 821	74,3	-23 572 820	-4,8
Asiantuntijapalvelut	-3 953 532	-3 847 540	-4 177 392	-2 316 233	55,4	-3 421 442	-18,1
Toimistopalvelut	-212 656	-437 700	-457 642	-181 866	39,7	-390 002	-14,8
ICT-palvelut	-37 333 460	-40 688 304	-40 339 200	-28 917 153	71,7	-39 721 288	-1,5
Pankki- ja rahoituspalvelut	-217 685	-186 000	-186 000	-140 683	75,6	-200 000	7,5
Työvoiman vuokraus	-15 879 594	-14 680 971	-14 596 971	-11 435 716	78,3	-13 628 900	-6,6
Painatukset, ilmoitukset ja markkin.	-24 721	-74 500	-76 500	-27 988	36,6	-44 100	-42,4
Posti- ja kuriiripalvelut	-260 665	-308 200	-308 200	-422 435	137,1	-308 200	0,0
Puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut	-19 530 248	-19 805 100	-19 803 100	-13 728 333	69,3	-15 448 865	-22,0
Rakennusten ja alueiden kunnossapit.	-796 603	-1 019 900	-1 019 900	-788 901	77,4	-1 019 300	-0,1
Kaluston ja laitteiden kunnossapitop.	-2 815 029	-2 944 050	-2 914 050	-2 085 449	71,6	-2 817 300	-3,3
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-14 553 051	-11 772 449	-12 776 406	-10 985 867	86,0	-13 072 098	2,3
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-1 720 264	-2 798 275	-2 242 275	-969 220	43,2	-1 963 206	-12,4
Vakuutukset	-3 044 478	-2 879 570	-2 179 570	-2 583 099	118,5	-3 460 575	58,8
Ravitsemus- ja majoituspalvelut	-17 309 758	-16 708 175	-15 940 375	-11 916 244	74,8	-13 463 400	-15,5
Muut palvelut	-7 824 901	-9 382 323	-8 252 900	-5 373 361	65,1	-8 486 213	2,8
Palveluiden ostot	-328 132 679	-322 042 199	-320 492 590	-240 850 206	75,2	-285 388 832	-11,0
Toimistotarvikkeet	-941 338	-1 120 310	-1 065 210	-636 660	59,8	-1 005 375	-5,6
Kirjallisuus	-616 262	-583 600	-583 600	-582 533	99,8	-642 000	10,0
Hoitotarvikkeet	-23 162 530	-23 915 325	-23 138 266	-17 092 044	73,9	-23 143 475	0,0
Lääkinnällisen kuntoutuksen tarv.,	-4 856 627	-4 335 600	-4 170 950	-3 627 077	87,0	-4 926 500	18,1
Apteekkitarvikkeet	-16 980 724	-18 201 025	-16 631 425	-12 341 477	74,2	-16 013 450	-3,7
Elintarvikkeet ja ruokailutarvikkeet	-1 502 250	-1 284 250	-1 204 950	-1 001 579	83,1	-1 257 485	4,4
Vaatteisto	-1 076 980	-1 494 003	-1 162 503	-887 020	76,3	-1 372 675	18,1
Puhdistusaineet- ja tarvikkeet	-1 130 480	-1 103 295	-1 104 295	-843 067	76,3	-1 104 625	0,0
Poltto- ja voiteluaineet	-1 159 389	-1 207 350	-1 163 350	-796 607	68,5	-1 191 900	2,5
Lämmitys	-1 366 667	-1 613 500	-1 613 500	-871 052	54,0	-1 613 500	0,0
Sähkö ja kaasut	-2 131 938	-1 800 100	-1 800 100	-1 687 170	93,7	-1 800 100	0,0
Vesi	-166 469	-176 100	-176 100	-110 187	62,6	-176 100	0,0
Rakennusmateriaali	-1 257 854	-1 405 475	-1 405 275	-846 980	60,3	-1 472 350	4,8
Lyhytvaikutteinen irtaimisto	-1 793 770	-2 027 566	-1 992 816	-1 486 324	74,6	-1 998 900	0,3
Muut tarvikkeet	-539 774	-624 566	-628 485	-402 248	64,0	-602 220	-4,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 683 053	-60 892 065	-57 840 825	-43 212 023	74,7	-58 320 655	0,8
Avustukset	-18 046 278	-19 668 600	-18 968 600	-13 968 947	73,6	-19 506 920	2,8
Tilavuokrat	-47 929 835	-40 961 528	-49 261 528	-36 706 877	74,5	-36 328 712	-26,3
Muut vuokrat	-8 024 435	-7 927 500	-9 229 500	-7 026 987	76,1	-8 347 536	-9,6
Muut kulut	-3 503 673	-3 418 600	-4 022 100	-2 463 989	61,3	-3 542 244	-11,9
TOIMINTAKUSTANNUKSET	-903 211 117	-895 218 263	-914 240 354	-679 871 100	74,4	-887 991 615	-2,9
TOIMINTAKATE	-799 290 513	-789 904 597	-807 904 597	-602 230 921	74,5	-789 838 177	-2,2
VALTION RAHOITUS	786 374 927	842 636 407	843 208 376	632 406 282	75,0	861 374 001	2,2
Rahoitustuotot	4 081 064	1 601 000	1 601 000	1 918 554	119,8	2 098 000	31,0
Rahoituskulut	-3 011 257	-2 625 000	-2 625 000	-2 052 180	78,2	-2 830 000	7,8
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	1 069 807	-1 024 000	-1 024 000	-133 626	13,0	-732 000	-28,5
VUOSIKATE	-11 845 779	51 707 810	34 279 779	30 041 735	87,6	70 803 824	106,5
POISTOT	-15 620 397	-19 321 300	-19 321 300	-13 233 335	68,5	-19 932 887	3,2
TULOS	-27 466 176	32 386 510	14 958 479	16 808 400	112,4	50 870 937	240,1
Valtuuston sitovuustaso	-799 290 513	-789 904 597	-807 904 597	-602 230 921	74,5	-789 838 177	-2,2

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	25 - 26 %
Myyntituotot	19 963 887	15 610 875	18 264 875	13 328 367	73,0	19 742 600	8,1
Maksutuotot	52 977 297	59 380 700	59 440 400	43 298 897	72,8	58 107 150	-2,2
Tuet ja avustukset	5 095 275	7 957 400	5 303 400	3 486 411	65,7	5 036 240	-5,0
Vuokratuotot	8 019 515	7 572 075	7 594 075	5 823 124	76,7	7 440 500	-2,0
Muut toiminnan tuotot	336 616	313 200	313 200	252 462	80,6	230 200	-26,5
Sisäiset tuotot	212 467 614	209 197 496	213 767 498	159 863 169	74,8	212 930 332	-0,4
TOIMINTATUOTOT	298 860 204	300 031 746	304 683 448	226 052 430	74,2	303 487 022	-0,4
Henkilöstökulut	-398 283 216	-401 328 522	-414 078 278	-305 994 661	73,9	-435 655 308	5,2
Asiakaspalvelut	-176 091 096	-169 735 768	-170 455 734	-130 575 080	76,6	-144 371 123	-15,3
Muut palvelut	-115 021 660	-119 442 191	-118 768 391	-86 254 930	72,6	-109 925 133	-7,4
Palveluiden ostot	-291 112 756	-289 177 959	-289 224 125	-216 830 009	75,0	-254 296 256	-12,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 254 294	-53 112 150	-50 056 150	-37 492 573	74,9	-50 939 735	1,8
Avustukset	-17 389 345	-18 498 800	-17 998 800	-13 312 927	74,0	-18 525 300	2,9
Vuokrat	-7 610 107	-7 516 700	-8 816 700	-6 717 488	76,2	-8 028 436	-8,9
Muut kulut	-92 972	-139 000	-139 000	-66 971	48,2	-80 200	-42,3
Sisäiset kulut	-324 111 763	-311 414 663	-325 025 580	-241 320 189	74,2	-315 023 156	-3,1
KUSTANNUKSET	-1 089 854 452	-1 081 187 794	-1 105 338 634	-821 734 817	74,3	-1 082 548 391	-2,1
TOIMINTAKATE	-790 994 248	-781 156 048	-800 655 186	-595 682 387	74,4	-779 061 369	-2,7
VALTION RAHOITUS RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-25 241			-15 423			
VUOSIKATE	-791 019 489	-781 156 048	-800 655 186	-595 697 810	74,4	-779 061 369	-2,7
POISTOT	-3 133 194	-6 714 900	-6 714 900	-3 872 881	57,7	-6 245 148	-7,0
TULOS	-794 152 682	-787 870 948	-807 370 086	-599 570 691	74,3	-785 306 517	-2,7

PELASTUSTOIMINTA, YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	25 - 26 %
Myyntituotot	2 572			7 346			
Maksutuotot				162 499		355 000	!
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toiminnan tuotot	259 849	218 700	218 700	-699	-0,3		
Sisäiset tuotot	576 775	600 961	600 961	443 279	73,8	455 022	-24,3
TOIMINTATUOTOT	839 196	819 661	819 661	612 425	74,7	810 022	-1,2
Henkilöstökulut	-11 859 482	-13 087 870	-12 587 870	-9 250 672	73,5	-13 751 488	9,2
Asiakaspalvelut				-367			
Muut palvelut	-2 751 586	-2 443 900	-2 443 900	-1 905 906	78,0	-2 937 830	20,2
Palveluiden ostot	-2 751 586	-2 443 900	-2 443 900	-1 906 273	78,0	-2 937 830	20,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 268 197	-1 341 483	-1 341 483	-1 000 178	74,6	-1 341 700	0,0
Avustukset	-135 726	-269 800	-269 800	-133 250	49,4	-281 620	4,4
Vuokrat	-89 830	-152 100	-152 100	-71 089	46,7	-156 500	2,9
Muut kulut	-1 243	-7 600	-7 600	-1 624	21,4	-7 600	0,0
Sisäiset kulut	-3 064 422	-4 677 055	-5 136 141	-3 753 508	73,1	-5 084 398	-1,0
KUSTANNUKSET	-19 170 487	-21 979 809	-21 938 894	-16 116 593	73,5	-23 561 136	7,4
TOIMINTAKATE	-18 331 291	-21 160 148	-21 119 233	-15 504 169	73,4	-22 751 114	7,7
VALTION RAHOITUS RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-977			-393			
VUOSIKATE	-18 332 268	-21 160 148	-21 119 233	-15 504 562	73,4	-22 751 114	7,7
POISTOT	-705 465	-1 218 800	-1 218 800	-713 311	58,5	-1 502 700	23,3
TULOS	-19 037 733	-22 378 948	-22 338 033	-16 217 873	72,6	-24 253 814	8,6

HALLINTO, YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	25 - 26 %
Myyntituotot	1 485 643	883 981	883 981	688 333	77,9	1 195 757	35,3
Maksutuotot	96 742	239 600	239 600	66 261	27,7	90 000	-62,4
Tuet ja avustukset	13 507 398	11 445 936	12 338 035	9 315 632	75,5	3 964 790	-67,9
Vuokratuotot	1 274 318	1 536 700	1 536 700	1 120 202	72,9	1 536 700	0,0
Muut toiminnan tuotot	901 492	154 500	202 791	91 345	45,0	454 500	124,1
Sisäiset tuotot	131 994 295	126 306 132	135 806 132	99 908 344	73,6	126 449 055	-6,9
TOIMINTATUOTOT	149 259 888	140 566 849	151 007 239	111 190 115	73,6	133 690 802	-11,5
Henkilöstökulut	-28 748 465	-25 891 379	-27 759 062	-20 396 738	73,5	-27 149 920	-2,2
Asiakaspalvelut	-141 136			-32			
Muut palvelut	-34 127 202	-30 420 340	-28 824 565	-22 113 891	76,7	-28 154 745	-2,3
Palveluiden ostot	-34 268 338	-30 420 340	-28 824 565	-22 113 923	76,7	-28 154 745	-2,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 160 562	-6 438 432	-6 443 192	-4 719 272	73,2	-6 039 220	-6,3
Avustukset	-521 207	-900 000	-700 000	-522 770	74,7	-700 000	0,0
Vuokrat	-48 254 333	-41 220 228	-49 522 228	-36 945 287	74,6	-36 491 312	-26,3
Muut kulut	-3 409 458	-3 272 000	-3 875 500	-2 395 394	61,8	-3 454 444	-10,9
Sisäiset kulut	-17 862 498	-20 012 870	-20 012 870	-15 141 095	75,7	-19 726 855	-1,4
KUSTANNUKSET	-139 224 861	-128 155 249	-137 137 417	-102 234 481	74,5	-121 716 496	-11,2
TOIMINTAKATE	10 035 027	12 411 600	13 869 822	8 955 634	64,6	11 974 306	-13,7
VALTION RAHOITUS	786 374 927	842 636 407	843 208 376	632 406 282	75,0	861 374 001	2,2
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	1 096 025	-1 024 000	-1 024 000	-117 810	11,5	-732 000	-28,5
VUOSIKATE	797 505 978	854 024 007	856 054 198	641 244 107	74,9	872 616 307	1,9
POISTOT	-11 781 739	-11 387 600	-11 387 600	-8 647 142	75,9	-12 185 039	7,0
TULOS	785 724 239	842 636 407	844 666 598	632 596 965	74,9	860 431 268	1,9

3.3 Tase

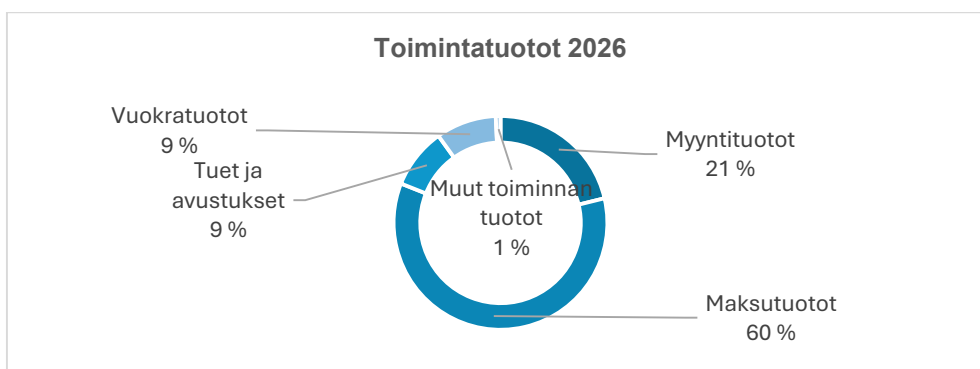
TASE	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu talousarvio 2025	Talousarvio 2026
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat	291 654 243	297 560 845	297 560 845	322 482 898
Toimeksiantojen varat	2 302 138	2 300 000	2 300 000	2 200 000
Vaihtuvat vastaavat	54 742 180	110 155 842	107 205 843	105 255 842
	348 698 561	410 016 687	407 066 688	429 938 740
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Peruspääoma	66 945 695	66 945 695	66 945 695	66 945 695
Muut omat rahastot				
Edellisten tilikausien ylijäämä	-38 020 528	-75 964 737	-65 486 704	-50 528 225
Tilikauden yli/alijäämä	-27 466 176	32 386 510	14 958 479	50 870 937
Pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset				
Muut pakolliset varaukset	5 210 142	5 100 000	5 100 000	4 200 000
Toimeksiantojen pääomat	3 718 686	3 711 000	3 711 000	3 511 000
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen	189 323 715	189 620 517	189 620 517	204 883 715
Lyhytaikainen	148 987 027	188 217 701	192 217 701	150 055 619
	348 698 561	410 016 687	407 066 688	429 938 740

3.4 Rahoituslaskelma

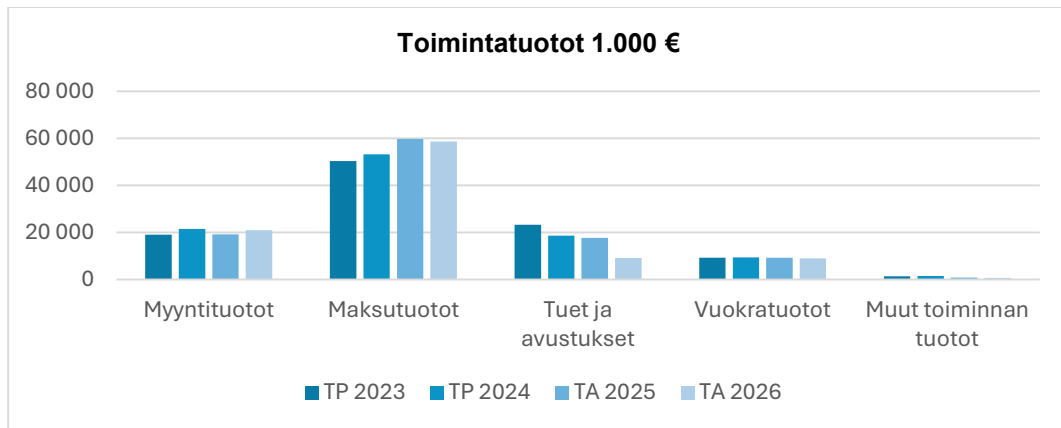
RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu talousarvio 2025	Talousarvio 2026
Tulorahoitus				
Vuosikate	-11 845 779	51 707 810	34 279 779	66 306 615
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	265 935			
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-16 384 163	-29 159 300	-29 159 300	-44 854 740
Käyttöomaisuuden myyntituotot		1 535 000	1 535 000	35 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	-27 788 996	24 083 510	6 655 479	21 486 875
Rahoitustoiminta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000	15 000 000	15 000 000	30 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 325 698	-13 154 448	-13 154 448	-14 440 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 610 437			
Oman pääoman muutokset				
Vaikutus maksuvalmiuteen	-32 725 132	25 929 062	8 501 031	37 046 875
Muut maksuvalmiuden muutokset	13 403 663		-1 845 552	
Rahavarojen muutos	-19 431 469	25 929 062	6 655 479	37 046 875
Pitkäaikaiset lainat 31.12	189 323 715	204 323 714	204 323 714	204 883 715

3.5 Talousosan menot ja tulot

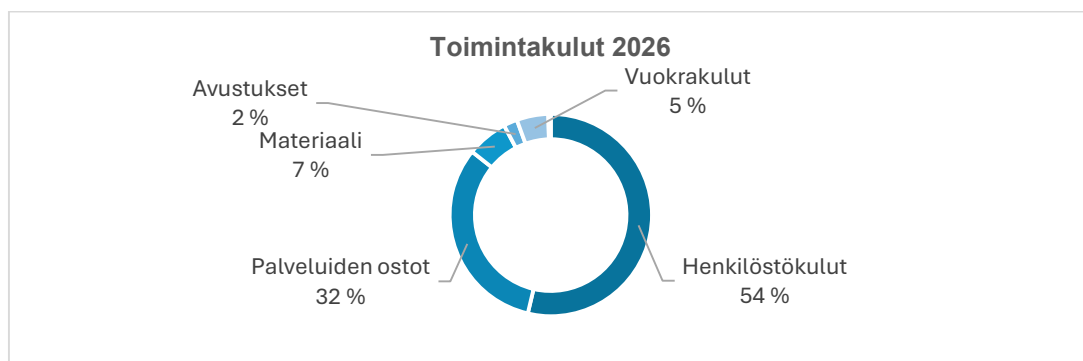
Toimintatuotot ovat yhteensä 95.153.437,24 euroa, josta suurin osa 58,6 miljoonaa eli 60 % tulee asiakkailta ja 9 miljoonaa eli 9 % on erilaisia tukia ja avustuksia. Muilta hyvinvointialueilta, vakuutusyhtiöiltä ja muilta arvioidaan tulevan myyntituloja 20,9 miljoonaa eli 21 %. Vuokratulot ovat 9 miljoonaa eli 9 % ja muut toimintatuotot ovat 0,7 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot ovat vähentyneet 8,2 miljoonaa euroa ta 7,7 % verrattuna muutettuun talousarvioon. Lasku johtuu siitä, että hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamista varten kaudella 2023-2025 jaettu tuki ei ole enää mukana vuoden 2026 tuloissa.

Henkilöstökulut muodostavat 54 % kokonaistoimintakustannuksista ja ostopalvelut 32 %. Aineiden ja tarvikkeiden kustannukset ovat 7 % ja vuokrien 5 %. Avustukset muodostavat 2 %.

Henkilöstökulut ovat yhteensä 476 miljoonaa euroa. Ne sisältävät sekä sopimuksen mukaiset palkantarkistukset että loppuun vietyjen yhteistyöneuvottelujen tavoitteiden mukaiset henkilöstövähennykset. Kustannusnousu on 4,9 % verrattuna muutettuun talousarvioon ja vuoden 2025 ennusteeseen. Työvoiman vuokraukseen on budjetoitu 13,6 miljoonaa euroa, mikä on miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2025 talousarvioon. Suurin osaa näistä määrärahoista menee lääkäri työvoiman ostoon, 12,3 miljoonaa. Henkilöstön hyvinvointiin on budjetoitu 2,1 miljoonaa euroa.

Ostopalveluja varten on budjetoitu 285,4 miljoonaa euroa, josta asiakaspalvelujen ostot muodostavat suurimman osan eli 144,4 miljoonaa euroa. Asumispalveluja ostetaan eri muodoissa ja eri asiakasryhmille 60,4 miljoonalla eurolla, kotihoitoa 9 miljoonalla, yliopistosairaaloiden hoitoa ja muuta erikoissairaanhoidon 36,9 miljoonalla eurolla. Perusterveydenhuollon ostopalvelut muodostavat 6,1 miljoonaa euroa, suun terveydenhuollon 0,3 miljoonaa euroa, eri terapioiden 1,6 miljoonaa, lastensuojelun ja perhesosiaalitoiminnan 21,2 miljoonaa euroa ja muiden sosiaalipalvelujen ostopalvelut 8,9 miljoonaa euroa.

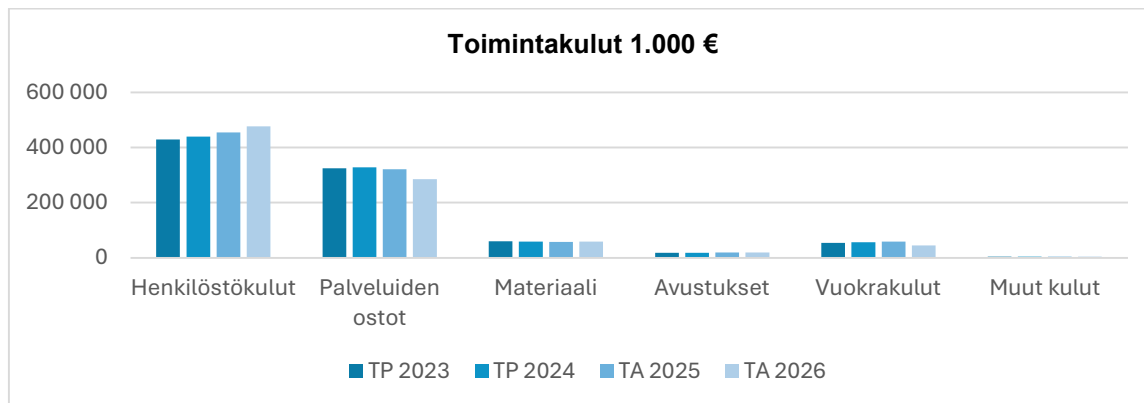
Muista ostopalveluista voidaan mainita toiminta, joka on ulkoistettu, pääasiassa in-house-yhtiöille. Laboratoriopalveluihin on budjetoitu 18 miljoonaa euroa, IT-palveluihin 37,4 miljoonaa, siivouspalveluihin 14,3 miljoonaa ja ruokapalveluihin 13,5 miljoonaa euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden kustannuksiin on budjetoitu 58,3 miljoonaa euroa ja niiden suurimpia menoeriä ovat hoitotarvikkeet ja apteekkitarvikkeet, 23,1 ja 16 miljoonaa euroa. Huoltotarvikkeiden kustannukset at 6,2 miljoonaa euroa ja niihin sisältyvät mm. sähkö, lämpö ja polttoaine 4,6 miljoonaa euroa sekä muut kiinteistöihin ja irtaimistoon liittyvät tarvikkeet.

Hyvinvointialueen vuokratkustannukset ovat yhteensä 44,7 miljoonaa euroa. Summa sisältää toimitilojen vuokrat 36,3 miljoonaa euroa, ja irtaimiston, tutkimuslaitteiston ja ajoneuvojen leasing-

vuokrat ovat 4,4 miljoonaa euroa. Muut vuokratkustannukset ovat 4 miljoonaa euroa ja ne koskevat lähinnä vuokratekstiilejä.

Kokonaistoimintakustannukset ovat 888 miljoonaa euroa, mikä on 26,2 miljoonaa euroa eli 2,9 % vähemmän kuin vuoden 2025 muutetussa talousarviossa.

Toimintakate on 789,8 miljoonaa euroa, mikä on 18,1 miljoonaa eli 2,2 % vähemmän kuin vuoden 2025 muutetussa talousarviossa. Valtionrahoitus on 18,2 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 2025, ja sisältää vuoden 2024 alijäämän jälkikäteiskorjaus.

Nettorahoituskulut on budjetoitu 0,7 miljoonaan euroon. Suurin osa lainoista eli 95 % jo nostettujen lainojen saldosta on kiinteäkorkoisia ja 5 % vaihtuvia. Hyvinvointialueen suurten koronnousujen riski on minimoitu siten, että niin suuri osa on sidottu kiinteisiin korkoihin korkojen ollessa vielä erittäin matalalla tasolla. Ajoittain voidaan suurempi määrä käteisvaroja sijoittaa korkeammalla korkotuotolla muutamaksi kuukaudeksi, mutta myös maksuliikennetilien korkotuotto on hyvä, etenkin kun hyvinvointialue saa koko rahoituksensa kerralla kuukausittain, minkä johdosta tilin saldo on suuri.

Hyvinvointialueen poistojen arvioidaan olevan 19,9 miljoonaa euroa jakautuneena siten, että 10 miljoonaa kohdistuu rakennuksiin, 0,7 miljoonaa kiinteisiin rakenteisiin, 4,3 miljoonaa laitteistoon, ajoneuvoihin ja kalustoon sekä 4,9 miljoonaa euroa IT-järjestelmiin.

Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoitus vuodelle 2026 on 861.374.001 euroa.

3.6 Talousarvion sitovuus

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioon otetaan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Alla olevasta taulukosta ilmenee valtuuston sitovuustaso.

Hallitusta sitoo talousarviovuoden investointilistan jokainen kohta.

Valtuuston sitovuustaso	
Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Strategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Käyttökate, myös toimialat
Tuloslaskelmaosa	Nettorahoituskustannukset
Investointiosa	Nettoinvestointimenot
Rahoitusosa	Lainakannan nettomuutokset

3.7 Tilivelvolliset

Tilivelvolliset toimielinten jäsenet, varajäsenet ja esittelijät

- Aluehallitus
- Yksilöasioiden jaosto
- Henkilöstöjaosto
- Omistajaohjausjaosto
- Pelastustoimen jaosto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto
- Tarkastuslautakunta
- Kansalliskielilautakunta
- Aluevaalilautakunta

Tilivelvolliset viranhaltijat

- Hyvinvointialuejohtaja

Sektorijohto

- Lapset, nuoret ja perheet, sektorijohtaja
- Työkäiset, sektorijohtaja
- Ikäihmiset, sektorijohtaja

Resurssijohto

- Johtajaylilääkäri
- Johtajaylihoitaja
- Sosiaalijohtaja
- Hallintojohtaja
- Pelastusjohtaja

Toimialajohto

- Hallinto, toimialajohtaja
- Resurssikeskus, toimialajohtaja
- Koti- ja asumispalvelut, toimialajohtaja
- Kuntoutus- ja psykososiaaliset palvelut, toimialajohtaja
- Sosiaali- ja terveystieteiden keskus, toimialajohtaja
- Sairaalapalvelut, toimialajohtaja
- Pohjanmaan pelastuslaitos, toimialajohtaja
- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, toimialajohtaja

Hyvinvointialuehallinnon johtavat viranhaltijat

- Hallintojohtaja
- Strategia- ja kehittämisjohtaja
- Laatujohtaja
- Talousjohtaja
- HR-johtaja
- Viestintäjohtaja

Tilivelvollisuus koskee myös toimielimen varajäseniä siltä osin, kun he osallistuvat kokouksiin, viranhaltijoiden sijaisia heidän toimiessaan tilivelvollisen viranhaltijan sijaisena sekä tilivelvollisen esittelijän sijaista.

4. Toimialojen toimintasuunnitelmat, tavoitteet, toimenpiteet ja talousarviot

4.1 Resurssikeskus

Toimialan kuvaus

Resurssikeskukseen tulee vuodelle 2026 useita toiminnallisia muutoksia. Asiakas- ja palveluohjauksen tulosalue siirtyy kokonaisuudessaan SOTE-keskukseen Sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluiden tulosalueelle. Nykyisen Asiakas- ja palveluohjauksen tulosalueen työyksiköt siirtyvät omina kustannuspaikkoinaan, poikkeuksena Sosiaalihuollon asiakas- ja palveluohjauksen sekä Sosiaali- ja kriisipäivystyksen yksiköt. Nämä yksiköt yhdistyvät hallinnollisesti samaan työyksikköön. SOTE-keskukseen siirtyvät työyksiköt ovat Asiakaspalvelukeskus, Digivastaanotto, Ikäihmisten sosiaalipalvelut, Palvelupiste ja yhdistetty Sosiaalihuollon asiakas- ja palveluohjaus + Sosiaali- ja kriisipäivystys. Yhdistetyn yksikön nimi tulee olemaan Sosiaali-kriisipäivystys ja asiakasohjaus.

Resurssikeskus jatkaa edelleen omana toimialana ja jakaantuu Resurssinhallintapalveluiden, Sihteeripalveluiden sekä Lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja asiantuntijoiden tulosalueisiin. Hallinnon sihteerit irtautuvat Sosiaalihuollon palvelusihteereistä ja siirtyvät Hallinnon toimialalle, Yleishallintoon. Sosiaalihuollon palvelusihteerit pysyvät Sihteeripalveluiden tulosalueella.

SOTE-keskuksella ja Resurssikeskuksella tulee olemaan sama toimialajohtaja, joten vuoden 2026 aikana pidetään toimialojen yhteiset johtoryhmä- ja tilannekuvakokoukset.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Tehokas asiakas- ja palveluvirtaus	PTA toteutuu lakisääteisessä määräajassa (vrk): Lähtö 7,0, Tavoite 7,0	Henkilöstön työpanoksen tehokkuuden kehittäminen.
	Henkilöstön suositteluhaluus (eNPS): Lähtö 14,0, Tavoite 20,0	Työhyvinvoinnin edistäminen.
	Sanelujen purku lakisääteisessä määräajassa (vrk): Lähtö 5,0, Tavoite 5,0	Toiminnan ennustettavuuden kehittäminen operatiivisessa tilannekuvassa.
	HTA toteutuu lakisääteisessä määräajassa (vrk): Lähtö 1,0, Tavoite 1,0	Työsuoritusten seuranta ja poikkeamiin reagointi
Digitalisaation edistäminen	Puheentunnistuksella purettujen sanelujen lukumäärä/kk: Lähtö 11 000,0, Tavoite 30 000,0	Hoidon tarpeen arvioinnin puhelujen sisällön haltuunotto koulutuksen avulla
	Digivastaanoton tehtävien lukumäärä/kk: Lähtö 700,0, Tavoite 2 000,0	Toiminnan joustavuutta kehitetään lisäämällä erikoissairaanhoidon konsultaatiota perusterveydenhuoltoon.
		Digivastaanotto toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen
		Puheentunnistuksen käytön laajentaminen
		Sotenderin varahenkilöstömoduulin käyttöönotto.
		Oima-palvelun käytön toimeenpano.
		Digiratkaisujen aktiivinen markkinointi

Talous tasapainossa	Henkilöstöressurssien vuokratkustannukset (%): Lähtö 100,0, Tavoite 100,0	Kustannusten ja tuottojen seuranta sekä poikkeamiin reagointi
	Kokonaiskustannukset ja kokonaistuotot (%): Lähtö 100,0, Tavoite 100,0	Resurssiostopalvelujen hillintä mm. ostopalvelurajoitusten ja kilpailutusten avulla
	Henkilöstökustannukset (%): Lähtö 100,0, Tavoite 100,0	Tuntilistojen käytön hillitseminen
		Määräaikaisten sijaisten käytön hillintä
		Rekrytoinnin jatkuva kehittäminen ja laaja-alainen yhteistyö koulutusorganisaatioiden kanssa
		Jatkuva sijaismäärärahojen standardisointi

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Resurssit eivät riitä, esihenkilöt ja työntekijät kuormittuvat	Henkilöstön ostopalvelu kriittisissä tilanteissa	12
	Kilpailutukset vuokrahenkilöstön käyttöön liittyen	
	Hyvä yhteistyö ja tiedottaminen	
	Prosessien kehittäminen	
Digitalisaatio ei etene suunnitellusti	Hybridityön mahdollistaminen	12
	Aktiivinen ja positiivinen ote edistää kehittämistyötä, kaikki mukaan kehittämään uutta	
	Henkilöstön kouluttaminen	
Vaadittuja säästöjä ei saavuteta	Hyvä markkinointi	15
	Budjetin tarkka seuranta	
	Tiivis yhteistyö taloushallinnon kanssa	
	Poikkeamat viedään tarvittaessa HVA-johtoryhmään käsiteltäviksi	

Tuloslaskelma

RESURSSIKESKUS	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	118 265	100 600	100 600	69 095	68,7	96 900	-3,7
Maksutuotot	18 306	1 600	1 600	14 145	884,1	7 900	393,8
Tuet ja avustukset	24 237	6 000	6 000	11 472	191,2	6 000	0,0
Vuokratuotot		4 100	4 100		0,0		-100,0
Muut toiminnan tuotot	606			1 412			
Sisäiset tuotot	142 166 839	137 712 229	142 282 231	107 669 952	75,7	142 669 728	0,3
TOIMINTATUOTOT	142 328 254	137 824 529	142 394 531	107 766 076	75,7	142 780 528	0,3
Henkilöstökulut	-117 393 775	-115 244 201	-119 421 760	-90 905 032	76,1	-115 822 361	-3,0
Asiakaspalvelut	-116			-4 180			
Muut palvelut	-18 417 525	-19 193 841	-18 293 841	-13 732 093	75,1	-16 483 418	-9,9
Palveluiden ostot	-18 417 641	-19 193 841	-18 293 841	-13 736 273	75,1	-16 483 418	-9,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 839	-142 200	-142 200	-84 851	59,7	-77 600	-45,4
Avustukset	-110			-2 751			
Vuokrat	-78 688	-39 500	-39 500	-160 462	406,2	-212 400	437,7
Muut kulut		-1 200	-1 200	-100	8,3		
Sisäiset kulut	-13 345 406	-12 920 147	-13 163 488	-9 783 222	74,3	-10 153 788	-22,9
KUSTANNUKSET	-149 406 459	-147 541 089	-151 061 989	-114 672 689	75,9	-142 749 567	-5,5
TOIMINTAKATE	-7 078 205	-9 716 559	-8 667 458	-6 906 613	79,7	30 961	-100,4
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-591			-689			
VUOSIKATE	-7 078 796	-9 716 559	-8 667 458	-6 907 302	79,7	30 961	-100,4
POISTOT	-35 196	-142 800	-142 800	-57 237	40,1	-30 961	-78,3
TULOS	-7 113 991	-9 859 359	-8 810 258	-6 964 540	79,1	-0	-100,0
Valtuuston sitovuustaso	-7 078 205	-9 716 559	-8 667 458	-6 906 613	79,7	30 961	-100,4

4.2 Koti- ja asumispalvelut

Toimialan kuvaus

Koti- ja asumispalveluiden toimiala (HEBO) vastaa palveluista sekä hoidosta ja hoivasta, jotka tukevat ikääntyneiden mahdollisuutta asua kotona. Tähän sisältyvät kotihoito, tukipalvelut, päivätoiminta ja omaishoidon tuki yli 65-vuotiaille sekä erilaiset asumispalvelumuodot. HEBO jakautuu kolmeen tulosalueeseen: Kotiin annettavat palvelut, Asumispalvelut ja Koti- ja asumispalvelut, ostopalvelut. Yhteisenä tavoitteena on tarjota turvallinen, varma ja kodinomainen asumisympäristö eri tarpeita omaaville henkilöille. Työ perustuu aktivoivaan toimintatapaan, joka edistää itsenäisyyttä ja itsemääräämisoikeutta, keskittyen kokonaisvaltaiseen näkemykseen terveydestä ja hyvinvoinnista. Vuoden 2026 painopisteet ovat aktivoivan toimintatavan käyttöönotto sekä yhteistyön laajentaminen kuntien, yksityisten toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Toinen keskeinen painopiste on yhteistyön vahvistaminen toimialojen välillä synergiaetujen saavuttamiseksi organisaatiossa.

Kotiin annettavissa palveluissa painotetaan:

- Toiminnan tehostamista ja optimointia
- Hyvinvointiteknologian laajentamista ja kehittämistä
- Yhteisöllinen asuminen ja yhteistyön kehittämistä ulkoisten senioriasumispalveluiden kanssa
- Ikääntyneiden perhehoidon kehittämistä

Yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä merkitsee sitä, että kotihoito ei ole enää yhtä sidottu maantieteelliseen jakoon. Yksi yhteistoimintaneuvottelujen tuloksista on, että kotihoidon tulosityksiköiden määrä vähenee 21:stä 15:een, ja samalla vähennetään yksikkövastaavien ja palveluvastaavien määrää. Muutos tarkoittaa sitä, että henkilöstön määrä jakautuu tasaisemmin yksiköiden välillä.

Yhteisöllisen asumisen laajentaminen on ratkaiseva tekijä luoda sujuvat hoito- ja palveluketjut, jotka ovat keskeinen kehitysalue vuoden aikana

Asumispalveluissa jatketaan työtä ympärivuorokautisen palveluasumisen kattavuustavoitteen saavuttamiseksi. Myös intervallihoidon keskittäminen ja kehittäminen ovat vuoden painopisteitä.

Siirtyminen raskaammista palveluista kevyempiin palvelumuotoihin edellyttää dynaamista ja hallittua muutosprosessia sekä tiivistä yhteistyötä eri toimialojen välillä. Tämä muutos voi lisätä hoito- ja palveluketjujen kuormitusta ja heikentää saatavuutta. Onnistunut muutos edellyttää panostuksia kevyempiin palveluihin, kuten kotihoitoon ja yhteisöasumiseen, tehokkaaseen palveluohjaukseen sekä toimialarajat ylittävään yhteistyöhön.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Hoidon ja palvelujen saatavuus kansallisten määräaikojen mukainen	Keskiodotusaika: Lähtö 2,4, Tavoite 2,4	Lisätään yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa Kotihoidon tehostaminen, optimointi ja lisääminen Lisätään hyvinvointiteknologisten ratkaisujen käyttöä Yhteisöllisen asumisen suunnittelu ja lisääminen Ikäihmisten omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen Selvittää tarve asumispalveluyksiköiden profiloinnille

Riittävästi osaavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä	Täyttää lakisääteiset vaatimukset henkilöstömitoituksesta: Lähtö 0,6, Tavoite 0,6	Henkilöstön osaamisen kehittäminen, erityisfokus aktivoivaan työntöteeseen Parannetaan henkilöstön osallisuutta toiminnassa ja kehittämisessä Kotihoidon opetusyksikön kehittämisen jatkaminen Työtehtävät, jotka eivät vaadi hoitajakoulutusta vähennetään minimiin hoitohenkilöstön osalta
Vaikuttava, kustannustehokas ja laadukas hoito ja palvelu	Talous- ja toiminta suunnitelman noudattamista %: Lähtö 100,0, Tavoite 100,0	Hyvinvointiteknologian kehittäminen ja lisääminen Aktivoivan työntöteen kehittäminen Painopisteen siirtäminen raskaammasta kevyempään palveluun kotihoiton tehostaminen, optimointi ja laajentaminen panostus perhehoitoon yhteisöllisen asumisen laajentamisen toteuttaminen sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen kattavuusaste tavoitteiden mukaisesti Toimialojen välinen yhteistyö Kotihoidon tulosyksiköiden määrän vähentäminen, samalla kun henkilöstön määrä yksikköä kohden jakautuu tasaisemmin

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Osaavan henkilöstön saatavuus	Kotihoidon opetusyksikön kehittäminen Markkinointi ja tehokas rekrytointi Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen Henkilöstön tekemän asiakastyön lisääminen Henkilöstön osallistumisen lisääminen toimintaan ja kehittämiseen	3

Kuormittuminen	Keskittyminen raskaammasta kevyempään palveluun, tehostaminen, optimointi ja kotihoidon laajentaminen, panostus perhehoitoon, suunnitelma yhteisöasumisen laajentamiseksi	9
	Panostaminen ennaltaehkäisevään ja edistävään toimintaan	
	Hyvinvointiteknologia	
	Aktivoiva työote	6
Talous	Talousarvion noudattaminen	
	Panostaminen ennaltaehkäisevään ja edistävään toimintaan	
	Yhteistyö kuntien, kolmannen sektorin ja yksityissektorin kanssa,	
	Kotihoidon tehostaminen	
	Siirrä painopiste raskaammista kevyempiin palveluihin	

Tuloslaskelma

KOTI- JA ASUMISPALVELUT	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	1 945 364	1 625 500	1 625 500	1 290 068	79,4	1 418 000	-12,8
Maksutuotot	27 702 753	27 624 800	27 684 500	19 804 404	71,5	27 356 900	-1,2
Tuet ja avustukset	30 742	1 500	1 500	60 983	4065,5	1 500	0,0
Vuokratuotot	5 812 193	5 361 775	5 383 775	4 221 960	78,4	5 138 800	-4,6
Muut toiminnan tuotot	8 075	30 500	30 500	879	2,9		-100,0
Sisäiset tuotot	1 431 623	1 448 988	1 448 988	1 256 316	86,7	1 564 504	8,0
TOIMINTATUOTOT	36 930 751	36 093 063	36 174 763	26 634 610	73,6	35 479 704	-1,9
Henkilöstökulut	-88 598 582	-91 094 793	-92 786 327	-68 142 671	73,4	-98 745 356	6,4
Asiakaspalvelut	-43 339 820	-41 813 968	-41 766 934	-32 049 311	76,7	-40 681 120	-2,6
Muut palvelut	-26 448 013	-24 792 900	-24 030 100	-17 268 825	71,9	-21 288 923	-11,4
Palveluiden ostot	-69 787 832	-66 606 868	-65 797 034	-49 318 135	75,0	-61 970 043	-5,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 679 878	-2 072 350	-1 672 350	-1 220 807	73,0	-1 955 500	16,9
Avustukset	-5 815 680	-6 588 300	-6 088 300	-4 447 435	73,0	-6 369 400	4,6
Vuokrat	-1 597 778	-1 845 600	-1 645 600	-1 222 858	74,3	-2 005 400	21,9
Muut kulut	-20 688	-26 700	-26 700	-16 314	61,1	-14 400	-46,1
Sisäiset kulut	-49 409 933	-42 486 405	-47 544 990	-35 456 454	74,6	-43 308 679	-8,9
KUSTANNUKSET	-216 910 371	-210 721 016	-215 561 302	-159 824 675	74,1	-214 368 778	-0,6
TOIMINTAKATE	-179 979 620	-174 627 953	-179 386 539	-133 190 065	74,2	-178 889 074	-0,3
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-3 406			-2 830			
VUOSIKATE	-179 983 026	-174 627 953	-179 386 539	-133 192 895	74,2	-178 889 074	-0,3
POISTOT	-11 722	-1 006 300	-1 006 300	-481 548	47,9	-1 135 722	12,9
TULOS	-179 994 748	-175 634 253	-180 392 839	-133 674 443	74,1	-180 024 796	-0,2
Valtuuston sitovuustaso	-179 979 620	-174 627 953	-179 386 539	-133 190 065	74,2	-178 889 074	-0,3

Suoritteet

ASUMISPALVELUT	Tilinpäätös 2023	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	TA 24 - 25 %
221101 Esselunden PA	7 530	7 870	5 852	74,4	7 870	0,0
221102 Sandlunden, Roslunden PA	12 518	13 590	10 177	74,9	13 590	0,0
221103 Hagalund PA	13 645	13 590	10 166	74,8	13 590	0,0
221104 Lilla Fridolf Pedersheim LAY	3 805	5 370	3 514	65,4	5 370	0,0
221105 Pedersheim PA	14 979	14 420	11 751	81,5	16 100	11,7
221106 Purmohemmet PA	7 299	6 250	4 263	68,2	5 370	-14,1
221107 Koivurinne PA	16 400	20 750	14 045	67,7	20 750	0,0
221109 Björkbacka LAY	2 636	4 290	2 027	47,2	4 290	0,0
221110 Marielund PA	7 346	7 870	5 793	73,6	7 870	0,0
221111 Solrosen DY	48	0	0	0,0		
221112 Solängen PA	5 837	5 720	4 341	75,9	5 720	0,0
221113 Tallmo palvelukeskus PA	17 124	15 020	11 771	78,4	15 020	0,0
221115 Aspgården PA	7 262	7 150	5 383	75,3	7 150	0,0
221117 Elvira PA	8 454	8 590	6 522	75,9	8 580	-0,1
221118 Hanneskoti PA	8 680	8 590	6 501	75,7	8 580	-0,1
221119 Solgård PA	19 444	18 600	14 376	77,3	18 600	0,0
221120 Solgård LAY	4 633	4 290	3 000	69,9	4 290	0,0
221121 Emma LAY	5 050	5 720	1 845	32,3	3 220	-43,7
221122 Ruukinkartano PA	11 580	10 370	8 811	85,0	13 950	34,5
221123 Kotiranta PA	21 568	21 460	15 904	74,1	21 460	0,0
221124 Himalaja PA	20 978	20 750	15 628	75,3	20 750	0,0
221125 Venny ja Elvi LYA	4 794	8 230	4 925	59,8	8 230	0,0
221126 Krannila PA	21 711	21 460	16 012	74,6	21 460	0,0
221127 Fyrrykartano PA	15 951	16 100	12 005	74,6	16 100	0,0
221128 Präntöön Helmi PA	21 391	21 460	16 003	74,6	21 460	0,0
221129 Malminkartano PA	10 929	10 730	8 101	75,5	10 730	0,0
221130 Wester-Koti B LAY	3 680	3 580	2 703	75,5	3 580	0,0
223202 Emiliacentret TPA	1 981	0	0	0,0		
223203 Majakkakoti PA	3 645	3 580	2 694	75,3	3 580	0,0
220102 Wester-koti A PA	5 480	5 370	4 079	76,0	5 370	0,0
223204 Bostället SB	15 023	0	0	0,0		
221131 Alvina palvelutalo PA/LAY	8 462	8 590	5 759	67,0	8 580	-0,1
221132 Pörtehemmet PA	6 065	2 520	722	28,7		
221133 Villa Alina o Efraim PA	9 899	10 020	7 447	74,3	10 020	0,0
221134 Villa Rosa o Holger PA	9 706	10 020	7 504	74,9	10 020	0,0
221135 Villa Svea o Ivar PA	10 102	10 020	7 501	74,9	10 020	0,0
221136 Villa Göta o Åke PA	9 003	9 300	6 696	72,0	9 300	0,0
221137 Mariakoti PA	6 874	5 080	3 150	62,0		
221139 Kristiinakoti PA	19 082	18 960	14 271	75,3	18 960	0,0
221140 Äldersro palvelukeskus PA	8 674	8 590	6 269	73,0	8 580	-0,1
221153 Lärknäs PA	12 732	12 520	9 386	75,0	12 520	0,0
221155 Heimbo PA	7 698	7 870	5 493	69,8	7 150	-9,1
221156 Sandbo PA	11 454	11 800	8 817	74,7	11 800	0,0
221157 Helmiina PA	15 494	9 800	9 529	97,2	6 250	-36,2
Asumisvuorokaudet	456 646	435 860	320 736	73,6	425 830	-2,3

KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
223204	Bostället YA	0	8 490	6 613	77,9	8 820	3,9
232101	Kotihoito, Pedersöre (2026:232101)	22 666	24 530	16 258	66,3		
232102	Kotihoito, Luoto (2026: 232135)	6 492	7 130	4 879	68,4		
232103	Kotihoito Pietarsaari, alue 1 (2026:232103)	31 716	17 990	14 283	79,4		
232104	Kotihoito Pietarsaari, alue 2 (2026:232103, 232176)	18 034	17 990	12 315	68,5		
232105	Kotihoito Uusikarlepyy (2026:232105)	28 302	31 120	19 745	63,4		
232107	Kotihoito Vöyri (2026: 232105, 232108)	16 521	19 200	10 607	55,2		
232108	Kotihoito Mustasaari 1 (2026: 232108)	18 097	19 830	14 816	74,7		
232109	Kotihoito Mustasaari 2 (2026: 232110)	17 393	22 040	15 524	70,4		
232110	Kotihoito Mustasaari 3 (2026; 232108, 232110, 232127)	13 146	14 980	8 864	59,2		
232115	Kotihoito Vaasa 1 (2026: 232115)	20 239	21 840	18 637	85,3		
232116	Kotihoito Vaasa 2 (2026: 232115, 232119)	15 649	16 630	16 400	98,6		
232117	Kotihoito Vaasa 3 (2026: 232117)	13 903	14 960	16 017	107,1		
232118	Kotihoito Vaasa 4 (2026: 232118, 232127)	21 713	23 940	16 921	70,7		
232119	Kotihoito Vaasa 5 (2026: 232117- 232119)	20 486	21 710	18 476	85,1		
232120	Kotihoito Vaasa 6 (2026: 232115, 232117-232119)	17 765	18 190	14 093	77,5		
232125	Kotihoito Laihia (2026:232125)	19 167	20 120	18 994	94,4		
232127	Kotihoito Maalahti-Korsnäs (2026: 232127, 232130)	29 989	33 890	25 747	76		
232130	Kotihoito Närpiö-Kaskinen (2026: 232130, 232132)	20 577	21 060	13 256	62,9		
232128	Solgärdet YA (2025: 232130)	1 498	0	0	0		
232129	Pirttikylä YA (2025: 232130)	576	0	0	0		
232132	Kotihoito Kristiinankaupunki (2026: 232132)	21 738	25 310	16 869	66,6		
232135	Kotihoito Kruunupyy (2026: 232135)	18 969	20 640	15 005	72,7		
232176	Kotihoito Pietarsaari, alue 3 (2026: 232176)		17 990	10 295	57,2		
232101	Kotihoito, pohjoinen alue 2					19 150	
232103	Kotihoito, pohjoinen alue 3					24 780	
232105	Kotihoito, pohjoinen alue 5					29 490	
232108	Kotihoito, eteläinen alue 1					30 450	
232110	Kotihoito, eteläinen alue 2					28 350	
232115	Kotihoito, keskinen alue 1					38 730	
232117	Kotihoito, keskinen alue 2					37 490	
232118	Kotihoito, keskinen alue 4					36 330	
232119	Kotihoito, keskinen alue 3					36 950	
232125	Kotihoito, keskinen alue 5					26 810	
232127	Kotihoito, eteläinen alue 3					28 720	
232130	Kotihoito, eteläinen alue 4					27 680	
232132	Kotihoito, eteläinen alue 5					31 080	
232135	Kotihoito, pohjoinen alue 1					27 550	
232176	Kotihoito, pohjoinen alue 4					24 380	
Tunnit		394 636	439 580	324 614	73,8	456 760	3,9

224101	Päiväkeskus, pohjoinen alue	6 644	6 600	4 405	66,7	5 870	-11,1
224102	Päiväkeskus, keskinen alue	5 583	5 550	4 248	76,5	5 660	2
232153	Päiväkeskus, eteläinen alue	2 131	2 940	1 660	56,5	2 210	-24,8
	Käynnit	14 358	15 090	10 313	68,3	13 740	-8,9

4.3 Kuntoutus ja psykososiaaliset palvelut

Toimialan kuvaus

Kuntoutuksen ja psykososiaalisten palveluiden toimiala tuottaa Pohjanmaan hyvinvointialueella palveluita mielenterveys- ja päihdeasiakkaille, vammaispalvelulain mukaisia palveluita sitä tarvitseville asiakkaille sekä moniammatillista tukea ja kuntoutusta palvelua tarvitseville asiakkaille. Toimialalla toteutetaan sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluita. Toimiala sisältää sekä perustason että erikoissairaanhoidon palvelut. Lisäksi toimialalla tuotetaan sosiaalihuollon eri asumisen muotoja vammaisille- ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaille.

Toimiala koostuu kuudesta tulosalueesta. Tulosalueiden tavoitteena on tuottaa turvallista, laadukasta ja oikea-aikaista palvelua ja hoitoa asiakkaillemme.

- Vammaispalveluihin kuuluu omaishoidon tuen palvelukokonaisuus alle 65-vuotiaiden osalta. Palveluita tuotetaan asumisen ja päiväaikaisen toiminnan tulosalueella, johon kuuluu asumisen tuki, asumispalvelut, päiväaikainen toiminta sekä vuodesta lähtien myös henkilökohtaisen tuen yksikkö.
- Kuntoutuspalveluiden tulosalueeseen kuuluu lasten ja aikuisten terapiapalvelut, fysiatrian poliklinikka, apuvälinepalvelut, kotikuntoutus, tehostettu kotikuntoutus sekä osaamiskeskus, joka tarjoaa vaativia palveluita erityisesti vammaispalveluiden asiakkaille.
- Psykososiaalisten palveluiden tulosalueeseen kuuluu lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut, aikuisten psykososiaaliset avohoito- ja asumispalvelut sekä aikuisten psykososiaaliset palvelut, hoito-osastot.

Toimiala tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Lisäksi ostimme palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta ja heidän kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää samaten kuin kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Arvokas ja oikea-aikainen palvelu ja hoito	ESH hoitoa odottavat: Lähtö 40,0, Tavoite 0,0	Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vahvistaminen
	Terapiatakuun toteutuminen: Lähtö 80,0, Tavoite 30,0	Päihdehoidon laitospalveluiden kehittäminen
	Vammaispalveluiden subjektiivisten oikeuksien toteutuminen: Lähtö 10,0, Tavoite 50,0	Saatavuuden ja asiakasvirtauksen parantaminen digipalveluita
	Itsemurhien määrä	Puhelinpalveluita ja kivijalkapalveluita kehittämällä
Turvallinen ja laadukas palvelukokonaisuus	Asiakastyytyväisyys NPS: Lähtö 30,0, Tavoite 60,0	Varmistetaan apu ja tuki itsemurhaa yrittäneille, vakavasta itsetuhoisuudesta kärsiville sekä läheisille
	Sertifioitu organisaatio: Lähtö 50,0, Tavoite 90,0	Hoidon ja palvelun sisällön jatkuva laadun parantaminen
	Työturvallisuusilmoitukset: Lähtö 60,0, Tavoite 30,0	Valmiuden ja varautumisen kehittäminen

Osaava ja hyvinvoiva henkilökunta	Henkilöstön suositteluindeksi eNPS: Lähtö 40,0, Tavoite 80,0	Henkilöstön vaikuttavuusosaamisen lisääminen Lisätään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa
	Sairauspoissaolot: Lähtö 80,0, Tavoite 40,0	Johtamisen kehittäminen
	Työhyvinvointikysely: Lähtö 40,0, Tavoite 80,0	

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Pula pätevistä työntekijöistä	Rekrytointi ja osaavien työntekijöiden saaminen haasteellista	9
Hoitoketjujen toteutuminen (prosessit)	Prosessien kehittäminen jatkuu normaalisti ja kuvataan asianmukaisesti. Kuvataan käyttöön otettavat menentelmät.	6
Ostopalveluiden vähentäminen ei toteudu	Oman toiminnan vahvistaminen ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet uudet asiakkaat.	9

Tuloslaskelma

KUNTOUTUS JA PSYKOSOSIAALISET PALVELUT	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	3 038 874	2 926 750	2 926 750	2 012 187	68,8	3 302 300	12,8
Maksutuotot	5 496 702	5 383 900	5 383 900	4 094 768	76,1	5 604 200	4,1
Tuet ja avustukset	278 978	330 900	330 900	366 678	110,8	291 740	-11,8
Vuokratuotot	2 152 758	2 167 100	2 167 100	1 576 132	72,7	2 254 600	4,0
Muut toiminnan tuotot	150 483	157 300	157 300	165 883	105,5	157 300	0,0
Sisäiset tuotot	2 898 049	2 335 861	2 335 861	1 829 067	78,3	2 200 134	-5,8
TOIMINTATUOTOT	14 015 844	13 301 811	13 301 811	10 044 716	75,5	13 810 274	3,8
Henkilöstökulut	-63 272 373	-63 608 429	-66 331 966	-47 978 273	72,3	-70 177 692	5,8
Asiakaspalvelut	-47 758 314	-44 511 100	-44 954 000	-34 213 834	76,1	-43 638 197	-2,9
Muut palvelut	-16 203 877	-12 628 825	-12 917 825	-9 177 514	71,0	-11 870 415	-8,1
Palveluiden ostot	-63 962 191	-57 139 925	-57 871 825	-43 391 349	75,0	-55 508 612	-4,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 653 740	-4 915 650	-4 659 650	-3 494 748	75,0	-4 970 935	6,7
Avustukset	-9 744 519	-4 654 800	-4 654 800	-3 434 805	73,8	-4 801 200	3,1
Vuokrat	-347 771	-484 100	-484 100	-329 379	68,0	-486 800	0,6
Muut kulut	-30 459	-72 100	-72 100	-19 348	26,8	-27 400	-62,0
Sisäiset kulut	-44 314 428	-40 022 597	-41 985 673	-31 255 618	74,4	-44 120 688	5,1
KUSTANNUKSET	-186 325 481	-170 897 601	-176 060 114	-129 903 519	73,8	-180 093 327	2,3
TOIMINTAKATE	-172 309 637	-157 595 790	-162 758 303	-119 858 803	73,6	-166 283 053	2,2
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-9 747			-5 708			
VUOSIKATE	-172 319 385	-157 595 790	-162 758 303	-119 864 512	73,6	-166 283 053	2,2
POISTOT	-255 273	-983 200	-983 200	-485 391	49,4	-884 760	-10,0
TULOS	-172 574 658	-158 578 990	-163 741 503	-120 349 903	73,5	-167 167 813	2,1
Valtuuston sitovuustaso	-172 309 637	-157 595 790	-162 758 303	-119 858 803	73,6	-166 283 053	2,2

Suoritteet

TOIMINTAKYKY- JA OSAAMISKESKUS	Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	TA 24 - 25 %
253501 Kuntoutus, lapset	10 920	16 127	13 898	86,2	18 531	14,9
253502 Kuntoutus, aikuiset	38 677	39 367	34 734	88,2	46 312	17,6
253503 Fysiatrian yksikkö	8 134	13 338	15 016	112,6	20 021	50,1
253504 Kotikuntoutus	20 571	20 277	11 035	54,4	14 713	-27,4
253505 Puhe- ja ravitsemusterapia	11 108			0,0	0	0,0
253506 Apuvälinekeskus	10 502	10 492	7 723	73,6	10 297	-1,9
253507 Tehostettu kotikuntoutus	4 958	4 247	5 899	138,9	7 865	85,2
228207 Osaamiskeskus	8 172	8 169	3 969	48,6	5 292	-35,2
Käynnit	113 042	112 017	92 274	82,4	123 031	9,8

ASUMINEN JA PÄIVÄAIKINEN TOIMINTA, VAMMAISPALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
226101	Keva-koti asumisyksikkö Pietarsaari	2 562	2 557	1 664	65,1	2 219	-13,2
226103	Näthemmet, asumisyksikkö, Vaasa	2 176	1 889	1 414	74,9	1 885	-0,2
226104	Kultapiha asumisyksikkö, Vaasa	3 605	8 145	5 218	64,1	6 957	-14,6
226105	Mäkihovi asumisyksikkö, Vaasa	4 952	10 556	3 549	33,6	4 732	-55,2
226106	Puistokoti asumisyksikkö, Vaasa	5 167	5 633	4 916	87,3	6 555	16,4
226107	Purohovi asumisyksikkö, Vaasa	4 026	7 300	4 579	62,7	6 105	-16,4
226108	Kivikoto, asumisyksikkö, Vaasa	5 012	5 490	3 732	68,0	4 976	-9,4
226109	Lyrän asumisyksikkö, Maalhti	5 030	5 110	3 578	70,0	4 771	-6,6
228208	Hedbo asumisyksikkö, Pedersöre	4 151	8 126	3 075	37,8	4 100	-49,5
228209	Stella asumistuki, Pietarsaari	10 819	10 332	9 974	96,5	13 299	28,7
228210	Kvalita tukiasumispalvelu	1 367	3 610	2 697	74,7	3 596	-0,4
228212	Regnbågen	3 119	3 146	2 205	70,1	2 940	-6,5
228213	Solsidan	4 392	4 380	3 276	74,8	4 368	-0,3
226127	Treklöversn asumispalvelu	3 506	3 629	2 700	74,4	3 600	-0,8
226128	Bennäs asumispalvelu	5 328	5 892	4 250	72,1	5 667	-3,8
226129	Korallen asumispalvelu	9 217	9 554	6 720	70,3	8 960	-6,2
226130	Kotilinna asumispalvelu	5 433	5 429	3 922	72,2	5 229	-3,7
226131	Kristallen asumispalvelu	3 038	3 385	2 420	71,5	3 227	-4,7
226132	Kronan asumispalvelu (2025: 226132+226145)	9 174	5 840	4 337	74,3	5 783	-1,0
226133	Kvalita asumispalvelu	7 656	8 030	6 006	74,8	8 008	-0,3
226134	Lövlunden-Malm asumispalvelu	7 901	8 395	6 265	74,6	8 353	-0,5
226135	Merituuli asumispalvelu	3 234	3 269	2 179	66,7	2 905	-11,1
226136	Nyboda asumispalvelu	6 566	6 355	4 930	77,6	6 573	3,4
226137	Närboda-Nygränd asumispalvelu	9 125	9 125	6 781	74,3	9 041	-0,9
226138	Sandäkers asumispalvelu	8 102	6 829	6 533	95,7	8 711	27,6
226139	Sydboda asumispalvelu	5 779	5 840	4 095	70,1	5 460	-6,5
226140	Toukoranta asumispalvelu	5 984	5 845	4 421	75,6	5 895	0,9
226142	Villa Skata asumispalvelu	2 787	2 744	2 524	92,0	3 365	22,6
226143	Berga asumispalvelu	103	1 000	616	61,6	821	-17,9
226144	Merililja asumispalvelu		1 460	2 096	143,6	2 795	91,4
226145	Storsveden asumispalvelu	671	4 015	2 466	61,4	3 288	-18,1
	As.vuorok.	149 982	172 910	123 138	71,2	164 184	-5,0
228501	Vammaisten sosiaalipalvelut	751					
228502	Bennäs päivätoiminta	6 017	6 200	4 364	70,4	5 819	-6,1
228503	Intek päivätoiminta	14 360	14 473	10 358	71,6	13 811	-4,6
228504	Koivusilta päivätoiminta	8 799	8 613	6 229	72,3	8 305	-3,6
228505	Kvadria päivätoiminta	19 129	18 847	12 891	68,4	17 188	-8,8
228506	Nyboda päivätoiminta	7 595	7 800	5 491	70,4	7 321	-6,1
228507	Närboda-Nygränd päivätoiminta	5 101	5 271	3 745	71,0	4 993	-5,3
228508	Purje päivätoiminta	1 856	1 849	1 418	76,7	1 891	2,3
228509	Sydboda päivätoiminta	2 140	2 168	1 464	67,5	1 952	-10,0
228510	Veturi päivätoiminta	4 559	4 537	3 243	71,5	4 324	-4,7
228203	Iltapäivä- ja lomahoito	5 951	6 444	5 279	81,9	7 039	9,2
228204	Päivä- ja työtoiminta Majakka, Vaasa	13 931	14 500	10 298	71,0	13 731	-5,3
228205	Päivätoiminta Meritähti, Vaasa	2 890	3 100	2 113	68,2	2 817	-9,1
228206	Teernimiemen päivätoiminnat	3 154	3 040	3 364	110,7	4 485	47,5
	Käynnit	96 233	96 842	70 257	72,5	93 676	-3,3

PSYKOSOSIAALISET KESKUKSET		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	BU 25- 26 %
245301	Nuorisosaama Klaara	9 712	11 500	5 276	46	6 800	-40,9
260101	Psykososiaalinen keskus, pohjoinen alue	5 816	5 700	4 297	75	3 700	-35,1
260104	Psykososiaalinen keskus, eteläinen alue	16 834	16 380	11 838	72	10 980	-33
245302	Psykososiaalinen keskus, keskinen alue	34 047	33 640	20 999	62	28 000	-16,8
246400	Psykososiaalinen keskus, päihdehoito, pohjoinen alue					2 000	
246401	Psykososiaalinen keskus, päihdehoito, keskinen alue					0	
246402	Psykososiaalinen keskus, päihdehoito, eteläinen alue					1 400	
Käynnit		28 631	30 140	19 642	65	25 410	-15,7

VAATIVAT PSYKOSOSIAALISET PALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio o 2026	BU 25- 26 %
260102	Psyk. aik.vast. Psaari	0	1 350	1 063	78,7	1 800	33,3
260103	Fredrikakliniken	0	750	547	72,9	800	6,7
260106	Päihdepsykiatrian osasto, H7	6 022	6 000	3 865	64,4	6 000	0
260107	Akuuttipsykiatrian osasto, H8	5 234	5 400	3 770	69,8	5 400	0
260108	Tutkimus- ja kuntoutusosasto, H7	3 351	3 300	2 256	68,4	3 300	0
245201	Pixneklänikka	1 634	2 200	1 329	60,4	2 200	0
260605	Nuorisopsykiatrian osasto, H8	2 280	2 230	1 467	65,8	2 130	-4,5
260606	Lastenpsykiatrian osasto, H8	1 221	1 050	713	67,9	1 050	0
Hoitovuorokaudet		19 742	22 280	15 010	67,4	22 680	1,8
260601	Lasten- ja nuorten psykiatrian vastaanotto, Psaari	4 013	3 830	3 234	84,4	3 800	-0,8
260602	Nuorisopsykiatrian poliklinikka	6 600	6 610	5 216	78,9	6 610	0
260603	Lastenpsykiatrian poliklinikka	8 306	8 200	5 916	72,1	8 200	0
260103	Fredrikaklinikka	1 987	1 300	1 214	93,4	1 200	-7,7
260105	Psykiatrisen poliklinikka	26 784	26 960	18 554	68,8	24 000	-11
260102	Psykiatrisen aikuisvastaanotto ja päiväos., Psaari	14 795	13 600	10 577	77,8	15 500	14
260100	Psykiatrian vastaanotto, eteläinen alue					3 200	
Hoitovuorokaudet		62 485	60 500	44 711	73,9	62 510	3,3

PSYKOSOSIAALINEN PÄIVÄTOIMINTA JA ASUMISPALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	BU 25- 26 %
245305	Päiväkeskus Lillhaga	1 997	1 980	520	26,3	700	-64,6
245307	Päiväkeskus Sympati	2 104	2 130	1 526	71,6	2 000	-6,1
245303	Psykososiaalinen kuntoutus ja palvelunohjaus	3 665	3 280	5 221	159,2	6 900	110,4
Käynnit		4 101	4 110	2 046	49,8	2 700	-34,3
245501	Hagaborg, asumispalvelu, Pietarsaari	4 169	4 380	2 882	65,8	4 380	0
245308	Ankaret, asumispalvelu, Luoto	3 043	4 015	2 471	61,5	4 015	0
245309	Maya, asumispalvelu, Pietarsaari	7 805	8 030	5 617	70	8 030	0
245502	Silmukoti, asumispalvelu, Vaasa	5 267	5 475	3 950	72,1	5 475	0
245101	Aaltokoti, asumispalvelu, Vaasa	3 224	3 285	2 263	68,9	3 285	0
245503	Purotien palveluyksikkö, Närpiö	6 260	6 570	4 693	71,4	6 570	0
245505	Kreivinkoti, Kristiinankaupunki	4 242	5 475	3 757	68,6	5 475	0
Asumisvuorokaudet		34 010	37 230	25 633	68,9	37 230	0

4.4 Sosiaali- ja terveyskeskus

Toimialan kuvaus

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimiala käsittää perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon toiminnan. Jaettu neljään tulosalueeseen: avopalvelut, lapsi- ja perhepalvelut, erikoissairaanhoidon avohoito ja suun terveydenhuolto.

Vuoden 2026 toimintaa leimaavat säästötoimet, mutta laaja palveluverkko ja vahvat peruspalvelut säilyvät. Rahoituksen väheneminen vaatii palvelurakenteen keventämistä sekä voimakkaampaa keskittymistä vaikuttavuuteen ja Käypä hoito -suositusten noudattamiseen. Vuoden 2026 erityisiä toimenpiteitä ovat perusterveydenhuollon omatiimimallin laajentaminen hoidon jatkuvuuden parantamiseksi sekä sosiaalihuollon suoritteiden seurantajärjestelmä mm. oman ja ostetun toiminnan vertailun helpottamiseksi. Erikoissairaanhoidon painopisteenä ovat joustavat konsultaatiot, etävastaanotot sekä yhteinen johto ja toiminnan suunnittelu.

Hoitoon pääsyyn keskittyminen jatkuu luonnollisena osana toiminnan kehittämistä. Suun terveydenhuollon saatavuus on parantunut pohjoisella alueella, ja jatkotoimia tarvitaan saman tuloksen saavuttamiseksi muilla alueilla. Parannukset prosesseja tehostamalla, saatavilla olevat tilastot, kapasiteetti- ja tarvehallinta sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja ehkäisevän hoidon digitaaliset hoitoprosessit ovat tärkeitä alueita. Henkilöstön koulutuksessa keskitytään muodostamaan kattava kokonaisuus tarvittavia valmiuksia.

Uusia toimintamuotoja vuonna 2026: pohjoiselle alueelle suunniteltiin uutta lastensuojeluyksikköä omana toimintana jo vuodelle 2025, mutta sopivia tiloja oli vaikea löytää. Useille Vaasan kaupungilta vuokratuissa tiloissa sijaitseville toiminnoille haetaan ja suunnitellaan uusia tiloja.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Vaikuttavuus ja laatu	Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen (%): Lähtö 0.0, Tavoite 100.0 Konsultoiva digilääkäri nimetty jokaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa (%): Lähtö 0.0, Tavoite 100.0	Digiklinikka osana normaalia toimintaa Fyysisen palveluverkoston muutokset tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman päätösten mukaisesti Tarpeen mukaiset toimenpiteet erikoissairaanhoidon saatavuuden parantamiseksi
Talous tasapainossa	Talousarvioseuranta jokaisessa johtoryhmän kokouksessa, 12 kokousta vuodessa: Lähtö 0.0, Tavoite 12.0	Kuukausittainen talouden läpikäynti toimenpiteiden mahdollistamiseksi ylitysten ilmetessä. Tehdään tarvittavat hankinnat kustannusten nousun hillitsemiseksi
Peruspalvelujen vahvistaminen ja palvelutarjonnan harmonisointi	Lakisääteistä palvelua voidaan antaa: Lähtö 0.0, Tavoite 1.0	Sosiaalihuollon tasorakenne vahvistetuilla peruspalveluilla otetaan käyttöön

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Kuormittuminen henkilöstöpulan ja organisaatiomuutoksen takia	Jatketaan toimenpiteitä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi, tunnistetaan mitä potilas/asiakas voi tehdä sähköisesti, painopiste arvon luomisessa ja hoidon vaikuttavuudessa.	12
Talous	Selkeä toimintasuunnitelma muutoksille Tiukka talousarviokuri. Ilmeinen riski, että panostuksia uusiin, innovatiivisiin toimintamenetelmiin ei voida toteuttaa, jos se vaatii taloudellisia panostuksia budjetoitujen varojen lisäksi.	12
Toimintamallien yhtenäistäminen	Monitahoinen arviointi siitä, mitkä palveluverkon muutokset voivat todellisuudessa tuottaa taloudellista hyötyä ilman osaoptimointia	9

Tuloslaskelma

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	5 960 307	2 270 800	4 924 800	3 956 541	80,3	6 160 500	25,1
Maksutuotot	9 924 097	13 226 600	13 226 600	9 855 380	74,5	12 621 200	-4,6
Tuet ja avustukset	677 989	3 707 000	1 053 000	349 577	33,2	825 000	-21,7
Vuokratuotot	8 201	8 300	8 300	8 413	101,4	16 300	96,4
Muut toiminnan tuotot	104 069	78 500	78 500	25 165	32,1	26 000	-66,9
Sisäiset tuotot	1 997 829	1 962 357	1 962 357	1 528 256	77,9	2 171 186	10,6
TOIMINTATUOTOT	18 672 492	21 253 557	21 253 557	15 723 331	74,0	21 820 186	2,7
Henkilöstökulut	-53 626 354	-57 653 090	-59 144 060	-42 919 726	72,6	-72 603 380	22,8
Asiakaspalvelut	-30 854 057	-29 606 800	-30 306 800	-23 459 874	77,4	-29 739 800	-1,9
Muut palvelut	-20 437 360	-27 842 000	-28 542 000	-20 671 992	72,4	-28 743 110	0,7
Palveluiden ostot	-51 291 418	-57 448 800	-58 848 800	-44 131 866	75,0	-58 482 910	-0,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 490 982	-17 228 000	-18 028 000	-13 550 137	75,2	-18 457 600	2,4
Avustukset	-1 826 351	-7 255 700	-7 255 700	-5 427 935	74,8	-7 354 700	1,4
Vuokrat	-1 141 745	-1 121 200	-1 121 200	-855 076	76,3	-993 600	-11,4
Muut kulut	-29 853	-32 500	-32 500	-25 562	78,7	-31 900	-1,8
Sisäiset kulut	-90 020 905	-89 129 170	-90 417 376	-65 974 055	73,0	-92 949 766	2,8
KUSTANNUKSET	-215 427 607	-229 868 460	-234 847 636	-172 884 358	73,6	-250 873 855	6,8
TOIMINTAKATE	-196 755 116	-208 614 903	-213 594 079	-157 161 027	73,6	-229 053 669	7,2
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-8 187			-3 105			
VUOSIKATE	-196 763 302	-208 614 903	-213 594 079	-157 164 131	73,6	-229 053 669	7,2
POISTOT	-862 021	-1 609 900	-1 609 900	-1 038 269	64,5	-1 781 768	10,7
TULOS	-197 625 324	-210 224 803	-215 203 979	-158 202 400	73,5	-230 835 437	7,3
Valtuuston sitovuustaso	-196 755 116	-208 614 903	-213 594 079	-157 161 027	73,6	-229 053 669	7,2

Suoritteet

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON AVOPALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
253601	Terveystuolto- ja sairaanhoito Maalahti-Korsnäs	24 164	23 000	13 751	59,8	22 500	-2,2
253602	Terveystuolto- ja sairaanhoito Laihia	25 632	24 000	19 718	82,2	25 700	7,1
253606	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vaasa	103 735	100 000	75 597	75,6	103 000	3,0
253607	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vähäkylä	13 649	13 000	8 561	65,9	11 500	-11,5
253608	Terveystuolto- ja sairaanhoito Mustasaari	58 908	42 000	36 343	86,5	48 500	15,5
253609	Terveystuolto- ja sairaanhoito Vöri	13 252	10 000	11 607	116,1	15 000	50,0
253610	Terveystuolto- ja sairaanhoito Närpiö	43 165	43 000	24 141	56,1	41 000	-4,7
253611	Terveystuolto- ja sair.hoit Pietarsaari, Pedersöre, Luoto	63 957	70 000	42 674	61,0	63 000	-10,0
253612	Terveystuolto- ja sairaanhoito Uusikarlepvy	37 720	35 000	22 691	64,8	31 500	-10,0
253613	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kaskinen	5 794					
253614	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kristiinankaupunki (ostopalvelu)	31 345	29 500	22 706	77,0	31 000	5,1
253619	Terveystuolto- ja sairaanhoito Kruunupyy	14 910	13 700	12 721	92,9	16 500	20,4
253615	Diabetesyksikkö	30 353	29 500	20 129	68,2	30 000	1,7
253618	Ikäihmisten terveystuolto	14 992	16 000	13 409	83,8	17 800	11,3
253643	Opetusterveystuolto	276	300	0	0,0		
253626	Digiklinikka (hanke 2025)			7 008			
	Käynnit	481 852	449 000	331 056	73,7	457 000	1,8
253617	Hoitotarvikejakelu						
	Asiakkaat yhteensä	21 521		25 546		26 000	
	Kotiintomitusasiakkaat	9 571		11 954		12 500	
	Sosiaalipalvelujen päätökset/palvelut						
	Vammaispalvelut			2 916			
	Erityistuollon palvelut			1 537			
	Työikäisten palvelut			7 557			
	Lastensuojelun jälkihullon palvelut			525			
ERIKOISSAIRAANHOIDON AVOHOITO		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
260232	Sisätautien poliklinikka	40 658	44 000	28 986	65,9	42 500	-3,4
260233	Kirurginen poliklinikka	22 919	24 500	15 625	63,8	23 000	-6,1
260234	Naistentautien poliklinikka	6 530	6 800	4 358	64,1	6 500	-4,4
260235	Silmäyksikkö	10 925	10 500	7 138	68,0	10 000	-4,8
260203	Silmäpäiväkirurgia	791	700	2 211	315,9	2 900	314,3
260236	Korva- Nenä ja kurkkutautien polikl.	10 625	10 200	7 652	75,0	10 300	1,0
260237	Ihotautien poliklinikka	11 168	10 800	8 428	78,0	11 700	8,3
260238	Neurologian poliklinikka	8 716	8 500	6 836	80,4	9 100	7,1
260239	Skopiayksikkö, H2	5 181	5 200	3 763	72,4	5 200	0,0
260240	Keuhkopoliklinikka	15 781	16 500	10 304	62,4	15 500	-6,1
260231	Äitiyspoliklinikka	5 857	5 800	4 270	73,6	5 800	0,0
	Käynnit	139 151	143 500	99 571	69,4	142 500	-0,7
SUUN TERVEYDENHUOLTO		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
254201	Suun terveystuolto, pohjoinen	40 703	41 500	30 656	73,9	41 300	-0,5
254205	Suun terveystuolto, keskeinen-etelä	38 952	39 000	26 089	66,9	39 300	0,8
254207	Suun terveystuolto, Vaasa-Laihi	56 136	56 500	42 058	74,4	57 000	0,9
254212	Hammashuolto, Kristiinankaupunki (ostopalvelu)	7 337	7 000	5 237	74,8	7 300	4,3
254101	Suu- ja leukasairauden poliklinikka	3 578	4 000	2 669	66,7	3 600	-10,0
	Käynnit	146 706	148 000	106 709	72,1	148 500	0,3

LAPSI- JA PERHEPALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
212202	Lapsen laitoshuolto lastensuojelu, oma toim.	5 602	8 000	4 181	52,3	6 575	
212203	Lapsen laitoshuolto lastensuojelu, ostopalvelut	33 665					
Asumisvuorokaudet		39 267	8 000	4 181	52,3	6 575	-17,8
Sosiaalipalvelujen päätökset/palvelut							
	Lastensuojelun palvelut			3 367			
	Lapsiperheiden palvelut			4 211			
	Perheoikeudelliset palvelut			659			
253801	Äitiys- ja ehkäisyneuvola pohjoinen alue	12 698	13 100	11 266	86,0		
253804	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Mustasaari-Vöyri	9 001	9 000	6 241	69,3		
253805	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Vaasa	25 986	25 300	16 813	66,5		
253806	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Laihia	2 164	2 200	1 221	55,5		
253807	Äitiys- ja ehkäisyneuvola eteläinen alue	5 644	5 900	3 737	63,3		
253805	Äitiys- ja ehkäisyneuvola					53 800	
253821	Äitiys- ja ehkäisyneuvola Kristiinankaup. (ostopalvelu)	1 050	1 000	844	84,4	1 200	20,0
Käynnit		56 543	56 500	40 122	71,0	55 000	-2,7
253811	Lastenneuvola pohjoinen alue	18 997	19 000	12 033	63,3		
253813	Lastenneuvola Mustasaari-Vöyri	7 213	7 100	4 639	65,3		
253814	Lastenneuvola Vaasa	17 865	17 200	11 157	64,9		
253815	Lastenneuvola Laihia	1 980	2 000	1 052	52,6		
253816	Lastenneuvola eteläinen alue	5 126	5 100	3 167	62,1		
253814	Lastenneuvola					48 000	
253818	Lastenneuvola Kristiinankaupunki (ostopalvelu)	990	1 000	802	80,2	1 000	0,0
Käynnit		52 171	51 400	32 850	63,9	49 000	-4,7
253201	Kouluterveydenhuolto pohjoinen alue	15 015	15 200	11 016	72,5		
253203	Kouluterveydenhuolto Mustasaari - Vöyri	9 344	9 200	5 645	61,4		
253204	Kouluterveydenhuolto Vaasa	16 868	16 900	12 163	72,0		
253205	Kouluterveydenhuolto Laihia	3 133	3 000	2 240	74,7		
253206	Kouluterveydenhuolto eteläinen alue	5 386	5 000	3 102	62,0		
253204	Kouluterveydenhuolto					47 600	
253208	Kouluterveydenhuolto Kristiinankaupunki (ostopalvelu)	1 593	1 900	1 188	62,5	1 700	-10,5
Käynnit		51 339	51 200	35 354	69,1	49 300	-3,7
253809	Opiskeluterveydenhuolto	15 600	15 300	9 853	64,4	15 000	-2,0
346601	Kuraattorit	16 908	16 900			16 900	
345610	Koulupsykologit	1 251	1 200	5 320		7 200	500,0
Käynnit		33 759	33 400	15 173	45,4	39 100	17,1
260511	Lastentautien poliklinikka	13 717	17 200	9 262	53,8	12 700	-26,2
260512	Lastenneurologian yksikkö	2 175	2 500	1 591	63,6	2 200	-12,0
Käynnit		15 892	19 700	10 853	55,1	14 900	-24,4

ASIAKAS JA PALVELUOHJAUS		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
253622	Ikäihmisten sosiaalipalvelut (2026: 290204)	16 049	15 500	9 640	62,2		
253625	Sosiaali-huollon asiakas- ja palveluohjaus (2026: 290205)	3 437	3 500	3 000	85,7		
290201	Kris- och socialjour - Kriisi- ja sosiaalipäivystys(2026: 290205)	7 561	6 450	5 519	85,6		
290204	Ikäihmisten sosiaalipalvelut					15 000	
290205	Sosiaali - kriisipäivystys ja asiakasohjaus					11 900	
Kontaktit		27 047	25 450	18 159	71,4	26 900	

4.5 Sairaalapalvelut

Toimialan kuvaus

Sairaalapalvelun toimiala koostuu neljästä (4) tulosalueesta: Päivystystoimintaan kuuluu ensihoito, yhteispäivystys ja Malmin päivystys. Akuuttisairaalassa toimivat erikoissairaanhoidon antavat hoitoyksiköt. Hoito-osastot käsittävät kaikki ympärivuorokautista hoitoa antavat vuodeosastot sekä Kotisairaalan ja Palliatiivisen keskuksen, mutta myös hoitoringit ja hengitystä tukevat hoidot. Diagnostiikka ja Tukipalvelut, johon kuuluvat kuvantaminen, diagnostinen fysiologia isotooppiyksikkö sekä koko Pohjanmaata käsittävät välinehuollon ja Apteekkipalvelut, antavat tärkeää taustatukea koko toimialueelle. Laboratoriopalvelut ja Patologia hoidetaan ulkoisen toimijan kautta (FimLab). Tulosalueiden yksityiskohtaiset toiminnot ovat luettavissa tarkemmin yllätyksellä (tulosalue) tai yksiköittäin.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Tyytyväiset asiakkaat/potilaat	HaiPro (Lk / Kl 4-5): Lähtö 5,4, Tavoite 3,0	Annettavan hoidon laadun ja asiallisuuden tarkkailu Potilaskontaktien hiominen
	Keskim hoitoon (leikkaukseen) pääsyaika. eodotus: Lähtö 71,0, Tavoite 50,0	Suunnitellun hoidon aikarajoissa pysyminen (hoitotakuu)
	Roidu (suositella): Lähtö 59,0, Tavoite 65,0	
Oikea potilas, oikeassa paikassa, oikeaan aikaan	Siirtoviivepotilaat vuodeosastoilla: Lähtö 85,0, Tavoite 30,0	Oikeantasaisen hoitopaikan käyttö Synnytysten saaminen omalle alueelle
	Synnytysmäärän lisääntyminen: Lähtö 1 100, Tavoite 1 150	

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Osaavan henkilöstön saatavuus: Resurssipulan vähentäminen ja henkilökunnan laadun sekä osaamisen turvaaminen	Positiivinen rekrytointi ja hyvät työolot jo meillä työskenteleville	9
Kuormittuminen: Päivystyksellisten palveluiden kontrolloimaton lisääntyminen	Toiminta päivystyksessä johdonmukaista ja sujuvaa	9

Tuloslaskelma

SAIRAALAPALVELUT	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	8 901 077	8 687 225	8 687 225	6 000 476	69,1	8 764 900	0,9
Maksutuotot	9 835 439	13 143 800	13 143 800	9 530 200	72,5	12 516 950	-4,8
Tuet ja avustukset	3 113 878	2 812 000	2 812 000	1 970 777	70,1	2 812 000	0,0
Vuokratuotot	46 363	30 800	30 800	16 619	54,0	30 800	0,0
Muut toiminnan tuotot	51 398	46 900	46 900	35 123	74,9	46 900	0,0
Sisäiset tuotot	63 447 097	65 247 471	65 247 471	47 211 752	72,4	63 876 579	-2,1
TOIMINTATUOTOT	85 395 252	89 968 196	89 968 196	64 764 947	72,0	88 048 129	-2,1
Henkilöstökulut	-74 189 018	-72 488 219	-75 154 374	-55 158 172	73,4	-77 087 389	2,6
Asiakaspalvelut	-54 138 789	-53 803 900	-53 428 000	-40 847 880	76,5	-30 312 006	-43,3
Muut palvelut	-33 285 370	-34 719 325	-34 719 325	-25 261 641	72,8	-31 288 696	-9,9
Palveluiden ostot	-87 424 159	-88 523 225	-88 147 325	-66 109 521	75,0	-61 600 702	-30,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 251 191	-28 744 850	-25 544 850	-19 137 223	74,9	-25 469 000	-0,3
Avustukset	-2 685						
Vuokrat	-4 441 054	-4 006 000	-5 506 000	-4 148 188	75,3	-4 308 936	-21,7
Muut kulut	-11 971	-6 500	-6 500	-5 646	86,9	-6 500	0,0
Sisäiset kulut	-126 946 852	-126 800 244	-131 857 953	-98 808 399	74,9	-124 442 136	-5,6
KUSTANNUKSET	-320 266 930	-320 569 038	-326 217 002	-243 367 149	74,6	-292 914 662	-10,2
TOIMINTAKATE	-234 871 678	-230 600 842	-236 248 806	-178 602 202	75,6	-204 866 534	-13,3
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOT. JA KUL.	-3 302			-3 091			
VUOSIKATE	-234 874 980	-230 600 842	-236 248 806	-178 605 293	75,6	-204 866 534	-13,3
POISTOT	-1 968 981	-2 972 700	-2 972 700	-1 810 436	60,9	-2 411 937	-18,9
TULOS	-236 843 961	-233 573 542	-239 221 506	-180 415 729	75,4	-207 278 471	-13,4
Valtuuston sitovuustaso	-234 871 678	-230 600 842	-236 248 806	-178 602 202	75,6	-204 866 534	-13,3

Suoritteet

AKUUTTISAIRAALA	Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
260202 Päiväkirurgia	4 109	3 700	2 803	75,8	3 700	0,0
260204 Preoperatiivinen poliklinikka	5 266	4 600	3 511	76,3	4 600	0,0
Käynnit	9 375	8 300	6 314	76,1	8 300	0,0
260205 Leikkausosasto, leikkaukset	4 976	4 600	3 719	80,8	4 700	2,2
OP Anestesia päätoimenpiteenä	2 386	2 100	1 546	73,6	2 100	0,0
Toimenpiteet	7 362	6 700	5 265	78,6	6 800	1,5
260207 Dialyysihoito	9 180	9 500	7 029	74,0	9 500	0,0
260208 Sädehoito-osasto	19 966	19 700	14 812	75,2	19 700	0,0
260209 Syöpätautien poliklinikka ja päiväsasto	23 374	23 000	19 113	83,1	23 000	0,0
260210 Päiväyksikkö	4 483	4 300	2 970	69,1	4 300	0,0
Käynnit	57 003	56 500	43 924	77,7	56 500	0,0

PÄIVYSTYSTOIMINTA		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
260201	Sydänasema	2 642	3 100	1 909	61,6	3 100	0,0
	Toimenpiteet	2 642	3 100	1 909	61,6	3 100	0,0
260206	Tehohoidon ja -valvonnan osasto	2 783	3 000	1 916	63,9	2 800	-6,7
	Hoitovuorokaudet	9 005	9 100	6 913	76,0	8 900	-2,2
260701	Yhteispäivystys	55 839	57 000	43 322	76,0	57 000	0,0
260702	Malmin Päivystys	35 552	34 500	25 442	73,7	34 500	0,0
	Käynnit	35 552	34 500	25 442	73,7	34 500	0,0

HOITO-OSASTOT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
256101	Yleislääketieteen osasto 1, Prs	8 320	7 665	5 937	77,5	7 665	0,0
256102	Yleislääketieteen osasto 2, Prs	7 200	7 130	5 339	74,9	7 130	0,0
256103	Yleislääketieteen osasto 3, Prs	909					
256104	Yleislääketieteen osasto, Uusikaarlepyy	8 663	7 665	5 806	75,7	7 665	0,0
256105	Yleislääketieteen osasto, Vöyri	6 173	1 250	1 103	88,2		
256106	Yleislääketieteen osasto, Mustasaari	9 603	9 000	7 392	82,1	9 000	0,0
256107	Yleislääketieteen osasto 2, Vaasa	981					
256108	Yleislääketieteen osasto 3, Vaasa	6 021	5 380	4 103	76,3	5 380	0,0
256109	Yleislääketieteen osasto 2, Vaasa	7 891	7 500	5 931	79,1	7 500	0,0
256110	Yleislääketieteen osasto, 1 Vaasa	7 071	6 440	5 133	79,7	6 440	0,0
256111	Yleislääketieteen osasto, Laihia	1 141					
256112	Yleislääketieteen osasto, Maalahti	10 343	10 220	7 472	73,1	9 200	-10,0
256113	Yleislääketieteen osasto, Närpiö	8 701	7 870	5 907	75,1	7 870	0,0
256114	Yleislääketieteen osasto, Kristiinankaupunki	5 943	1 150	3 944	343,0		
260211	Sydänosasto Y1B	6 936	7 000	5 364	76,6	7 000	0,0
260212	Päivystysosasto	6 222	6 100	4 997	81,9	6 100	0,0
260213	Kirurgian osasto 2 H4	6 242	6 200	4 855	78,3	5 600	-9,7
260214	Kirurgian osasto 1 H4	6 254	6 400	4 853	75,8	5 800	-9,4
260215	Kirurgian osasto 3 H4	3 939	4 000	2 901	72,5	4 000	0,0
260216	Synnyty- ja naistentautien osasto	7 692	8 400	5 971	71,1	8 400	0,0
260501	Lastentautien osasto	4 083	3 900	3 152	80,8	4 500	15,4
260217	Syöpä- ja veritautien osasto, H6	5 343	5 400	3 843	71,2	4 900	-9,3
260218	Neurologian ja sisätautien osasto, H6	6 457	6 000	4 227	70,5	5 800	-3,3
260219	Vaativan kuntoutuksen osasto, Pietarsaari	5 223	5 000	3 532	70,6		
260220	Vaativan kuntoutuksen osasto, H5, Vaasa	6 040	6 000	4 460	74,3	6 000	0,0
253103	Hengityshalvauspotilaat	366	365	273	74,8	365	0,0
	Hoitovuorokaudet	153 757	136 035	106 495	78,3	126 315	-7,1
253101	Kotisairaala ja palliativinen keskus	23 086	23 000	22 175	96,4	23 000	0,0
253102	Hoitoringit	366	500	491	98,2	500	0,0
	Käynnit	23 452	23 500	22 666	96,5	23 500	0,0

DIAGNOSTIKKA JA TUKIPALVELUT		Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	25 - 26 %
420011	Radiologian yksikkö	99 095	101 000	63 131	62,5	98 000	-3,0
420012	Diagnostinen fysiologia ja isotooppiyksikkö	9 801	7 200	5 054	70,2	8 500	18,1
420015	Välinehuolto	362 359	300 000	266 327	88,8	300 000	0,0
420016	Apteekkipalvelut	128 130	140 000	87 232	62,3	120 000	-14,3
	Suoritteet	599 385	548 200	421 744	76,9	526 500	-4,0

4.6 Aluehallinto

Toimialan kuvaus

Hyvinvointialueen hallinnon toimiala koostuu kuudesta tulosalueesta: Hallinto, Kiinteistöt ja tekniikka, Talous- ja materiaalihallinto, Henkilöstöhallinto, Strategia, kehittäminen ja tietohallinto sekä Laatu, turvallisuus, osallisuus ja valvonta. Hyvinvointialueen järjestämisjohto eli sektorijohtajat ja professiojohtajat kuuluvat myös toimialaan. Toimiala sisältää myös poliittisen päätöksenteon rakenteet ja päätösten toimeenpanon.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Suomen paras hallinnon tiimi	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS): Lähtö 16,0, Tavoite 25,0 Henkilöstön vaihtuvuus: Lähtö 7,8, Tavoite 6,5 Sairauspoissaolo-/ palveluksessaolopäivät %: Lähtö 3,3, Tavoite 3,0 Koulutuspäivät/työntekijä: Lähtö 0,0, Tavoite 2,5	Kehitämme valmentavaa ja osallistavaa johtamista Parannetaan henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa Henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma
Hallinnon resurssit käytetään vaikuttavasti	Hallinnon sisäiset koulutuspäivät, kpl: Lähtö 0,0, Tavoite 4,0 Tehtäväkuvaukset läpikäydään: Lähtö 30,0, Tavoite 70,0	Hallinnon tilankäyttöä tarkastellaan jatkuvasti. Tehtäväkuvien ja työnjaon kehittäminen Työntekijät täydennyskoulutetaan aktiivisesti
Arvoa tuottavat hallinnon palvelut	Digitaalisia prosesseja %: Lähtö 30,0, Tavoite 50,0 Sisäinen asiakastytyväisyys: Lähtö 0,0, Tavoite 7,0 Järjestetyt infotilaisuudet koko toimialalle, kpl: Lähtö 4,0, Tavoite 6,0	Hallinnon pääprosessien ja toimintaprosessien digitalisaatio ja automatisaatio. Koko organisaation auditointi Yhteistyörakenteiden tiivistäminen kuntien, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyötä kehitetään sopimuksessa määritellyllä tavalla

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1-25)
Ei riittävästi henkilöstö- ja budjettivaroja toiminnan kehittämiseen	Työn uudelleenjakoon, prosessien kehittäminen, digitalisaatio, automaatio	16
Pitkäaikainen psykososiaalinen kuormitus korkean työtaakan ja toiminnan muutosten vuoksi	Henkilöstöä osallistetaan paremmin muutoksissa Prosessit tarkistetaan, niin että jokainen työtehtävä tehdään oikealla ja tehokkaalla tavalla	16
Yhteisen tilannekuvan ja selkeiden toimintatavoitteiden puute toimialoilla eri toimintojen vuoksi	Mitattavat tulosaluekohtaiset toimintatavoitteet määritellään Uusi strategia toteutetaan määrätietoisesti hallinnossa.	9

Tuloslaskelma

ALUEHALLINTO	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	25 - 26 %
Myyntituotot	1 485 643	883 981	883 981	688 333	77,9	1 195 757	35,3
Maksutuotot	96 742	239 600	239 600	66 261	27,7	90 000	-62,4
Tuet ja avustukset	13 507 398	11 445 936	12 338 035	9 315 632	75,5	3 964 790	-67,9
Vuokratuotot	1 274 318	1 536 700	1 536 700	1 120 202	72,9	1 536 700	0,0
Muut toiminnan tuotot	901 492	154 500	202 791	91 345	45,0	454 500	124,1
Sisäiset tuotot	131 994 295	126 306 132	135 806 132	99 908 344	73,6	126 449 055	-6,9
TOIMINTATUOTOT	149 259 888	140 566 849	151 007 239	111 190 115	73,6	133 690 802	-11,5
Henkilöstökulut	-28 748 465	-25 891 379	-27 759 062	-20 396 738	73,5	-27 149 920	-2,2
Asiakaspalvelut	-141 136			-32			
Muut palvelut	-34 127 202	-30 420 340	-28 824 565	-22 113 891	76,7	-28 154 745	-2,3
Palveluiden ostot	-34 268 338	-30 420 340	-28 824 565	-22 113 923	76,7	-28 154 745	-2,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 160 562	-6 438 432	-6 443 192	-4 719 272	73,2	-6 039 220	-6,3
Avustukset	-521 207	-900 000	-700 000	-522 770	74,7	-700 000	0,0
Vuokrat	-48 254 333	-41 220 228	-49 522 228	-36 945 287	74,6	-36 491 312	-26,3
Muut kulut	-3 409 458	-3 272 000	-3 875 500	-2 395 394	61,8	-3 454 444	-10,9
Sisäiset kulut	-17 862 498	-20 012 870	-20 012 870	-15 141 095	75,7	-19 726 855	-1,4
KUSTANNUKSET	-139 224 861	-128 155 249	-137 137 417	-102 234 481	74,5	-121 716 496	-11,2
TOIMINTAKATE	10 035 027	12 411 600	13 869 822	8 955 634	64,6	11 974 306	-13,7
VALTION RAHOITUS	786 374 927	842 636 407	843 208 376	632 406 282	75,0	861 374 001	2,2
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	1 096 025	-1 024 000	-1 024 000	-117 810	11,5	-732 000	-28,5
VUOSIKATE	797 505 978	854 024 007	856 054 198	641 244 107	74,9	872 616 307	1,9
POISTOT	-11 781 739	-11 387 600	-11 387 600	-8 647 142	75,9	-12 185 039	7,0
TULOS	785 724 239	842 636 407	844 666 598	632 596 965	74,9	860 431 268	1,9
Valtuuston sitovuustaso	10 035 027	12 411 600	13 869 822	8 955 634	64,6	11 974 306	-13,7

4.7 Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Toimialan kuvaus

Talous ja henkilöstö 2026: Sosiaali- ja terveysministeriön avustus on 1,1 milj. € ja ÖVPH:n rahoitus 450 000 €. Kustannuspaikat 110040 ja 110041 (STM) ja suunnitellut henkilötyövuodet vastaavasti 4,0 htv ja 9,0 htv, yhteensä 13 htv. Lisäksi työpanoksia hankitaan ostopalveluna Turun yliopistosta ja asiantuntijoiden konsulttisopimuksin noin 1 htv ja erillisrahoitettujen hankkeiden hoitamiseen noin 2 htv.

Keskuksen valtakunnallisen aseman, säädöspohjan ja rahoituksen jatkuvuuden vakiinnuttamistyö jatkuu.

Tehtävät: Hoidetaan Pohjanmaan hyvinvointialueelle kuuluva keskittämisesetuksen mukainen asiakas- ja potilasturvallisuuden suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisen tehtävä kansallisesti. Tuetaan palvelunjärjestäjiä ja –tuottajia antamalla lausuntoja asiakas- ja potilasturvallisuudesta, tehdään vaikuttamisviestintää ja sidosryhmätyötä sekä pyydettyjä asiantuntijatoimeksiantoja säädösvalmistelujen ja kansallisen palvelunjärjestelmän ohjauksen tueksi.

ÖVPH:n toimintana koordinoidaan Länsi-Suomen yhteistyöalueen asiakas- ja potilasturvallisuuden koulutuksen osaamiskeskuksen yhteistyötä hyvinvointialueiden ja koulutusta antavien organisaatioiden kesken, osallistutaan ammattihenkilöiden ja opiskelijoiden kouluttamiseen ja koulutusmateriaalin tuottamiseen sekä alueellisiin asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämis- ja tutkimushankkeisiin. Lisätään TKI-yhteistyötä kansainvälistä ja kotimaista rahoitusta hakemalla eri kumppaneiden kanssa. Lisäksi jatketaan ÖVPH-kierrosta käymällä yksiköissä keskustelemassa ja kertomassa asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämisestä ja keskuksen tarjoamista työkaluista ja koulutuksista.

STM:n rahoitusosuudella tehdään rahoituspäätöksen mukaisia tehtäviä:

- 1.Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiakauden 2022–2026 toimeenpanon ja toteutumisen loppuarviointi ja raportti strategian toteutumisesta. Uuden strategian 2027–2031 valmistelu osallistamalla sidosryhmiä, koostamalla ehdotus strategiaksi ja laatimalla suunnitelma strategian toimeenpanon tukemisesta ja seurannasta.
- 2.Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilannekuvan seurannan kehittäminen, mittaristoehdotuksen laatiminen valtakunnallisia tavoitteita ja ohjausta varten sekä muutosvaikutusten seuranta ja arviointi.
- 3.Haitta- ja vaaratapahtumailmoitusmenettelyjen uudistuksen edistäminen ja koordinointi hyvinvointialueiden parissa.
- 4.Omavalvonnan menettelyjen tuki palvelunjärjestäjille ja –tuottajille, jonka osana Turvallinen lääkehoito-oppaan päivittäminen.
- 5.Asiakas- ja potilasturvallisuusosaamisen vahvistaminen tukemalla yhteistyöalueiden osaamiskeskustoiminnan käynnistämistä ja pohjoismaisten osaamiskriteerien edistäminen koulutusorganisaatioiden ja hyvinvointialueiden parissa. Koulutustilaisuuksien järjestäminen ja viestintää.
- 6.Asiantuntija- ja työryhmien, kehittämislinjojen ja verkostojen ja verkkosivujen ylläpito, asiantuntijatapaamisten järjestäminen ja viestintää.
- 7.WHO:n potilasturvallisuuspäivän 17.9. kansallinen koordinaatio ja viestintä sekä muu kansainvälinen yhteistyö.

Lisäksi hoidetaan erillisrahoitetut hankkeet Deahl Baltic digilukutaidon edistämiseksi, Vaikuttavuustieto-hankkeen haitta- ja vaaratapahtumien ilmoitusmenettelyjen kokonaissuunnitelman täydentävät erillisselvitykset ja tiekartta, ja jatketaan Sitran rahoittamaa kirurgisen hoidon haittojen luokituksen Ennakoiva sote -yhteistyöhanketta Varhan kanssa.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia on toimeenpantu 2026 mennessä toimenpideohjelman tavoitteiden mukaisesti	<p>Asiakas- ja potilasosallisuutta raportoivien HVA:iden määrä. Lähtö 21,0, Tavoite 23,0</p> <p>Lukumäärä strategian kärkimittareista (max 10, jotka käytössä Suomessa. Lähtö 5,0, Tavoite 7,0</p> <p>Osuus strategian tavoitteista (max. 13), joiden seuranta ja arviointi on katettu 80 prosenttisesti: Lähtö 7,0, Tavoite 10,0</p> <p>Palvelunjärjestäjien (HVA) määrä, jotka raportoivat julkisesti strategian etenemisestä: Lähtö 5,0, Tavoite 15,0</p>	Asiakas- ja potilasturvallisuuden itsearviointi
Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittarit valmistuvat hyvinvointialueiden käyttöön tiedolla johtamisen tueksi	<p>Hyvinvointialueet (21 + Helsinki + HUS), joilla Hotline-indikaattorit käytössä: Lähtö 19,0, Tavoite 23,0</p> <p>Hyvinvointialueet, joilla prosessien ja rakenteiden tarkistuslista käytössä: Lähtö 16,0, Tavoite 23,0</p> <p>Hyvinvointialueet, joilla määrälliset as.- ja pot.turvallisuusmittarit (VN TEAS) ovat käytössä säännöllisesti.: Lähtö 15,0, Tavoite 19,0</p>	Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittarit
Asiakas- ja potilasturvallisuus perustuu tutkittuun tietoon, ammattihenkilöiden osaamiseen ja parhaisiin käytäntöihin	<p>Koulutuksiin ja verkostotapahtumiin osallistumisten määrä: Lähtö 4 869,0, Tavoite 5 000,0</p> <p>Tutkimustulosten ja -raporttien julkaisu ammattilehdissä: Lähtö 10,0, Tavoite 10,0</p> <p>Viestintätuotteiden (uutiskirje, NH-lehti, X, LinkedIn) seuraajat: Lähtö 6 606,0, Tavoite 7 000,0</p>	Tutkimustulosten ja raporttien julkaisu

Tuloslaskelma

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSKESKUS	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	969 451	1 100 000	1 100 000	726 923	66,1	1 100 000	
Vuokratuotot							
Muut toiminnan tuotot	21 985			24 000			
Sisäiset tuotot	526 176	490 590	490 590	367 827	75,0	448 201	-8,6
TOIMINTATUOTOT	1 517 612	1 590 590	1 590 590	1 118 750	70,3	1 548 201	-2,7
Henkilöstökulut	-1 203 113	-1 239 790	-1 239 790	-890 788	71,9	-1 219 130	-1,7
Asiakaspalvelut							
Muut palvelut	-229 516	-265 300	-265 300	-142 866	53,9	-250 571	-5,6
Palveluiden ostot	-229 516	-265 300	-265 300	-142 866	53,9	-250 571	-5,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 664	-9 100	-9 100	-4 807	52,8	-9 100	0,0
Avustukset							
Vuokrat	-3 071	-20 300	-20 300	-1 525	7,5	-21 300	4,9
Muut kulut							
Sisäiset kulut	-74 240	-56 100	-56 100	-42 442	75,7	-48 100	-14,3
KUSTANNUKSET	-1 517 604	-1 590 590	-1 590 590	-1 082 427	68,1	-1 548 201	-2,7
TOIMINTAKATE	8	0	-0	36 323		0	100,0
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-8						
VUOSIKATE	0	0	-0	36 323		0	166,7
POISTOT							
TULOS	0	0	0	36 323		0	133,3
Valtuuston sitovuustaso	8	0	0	36 323		0	100,0

4.8 Pelastuslaitos

Toimialan kuvaus

Pohjanmaan pelastuslaitos toimii alueen asukkaiden turvallisuuden edistämiseksi ehkäisemällä onnettomuuksia, suorittamalla pelastustoimia ja varautumalla häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Turvallisuuskulttuuriin, koulutukseen ja yhteistyöhön keskittymällä vähennetään onnettomuusriskejä ja henkilövahinkoja. Valmiuden ja tehokkaiden menettelytapojen avulla voidaan toimia nopeasti sekä arkipäiväisissä onnettomuuksissa että suuremmissa kriiseissä. Toiminta perustuu yhteistyöhön ja kattaa ohjauksen, neuvonnan, valvonnan, hälytykset, valmiussuunnittelun ja ensihoidon.

Pohjanmaan pelastuslaitoksen päätavoitteina ovat onnettomuuksien vähentäminen sekä tulipalojen määrän puolittaminen vuoteen 2030 mennessä. Onnettomuuksien ehkäisyssä painopiste siirtyy entistä vahvemmin laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. Väestönsuojelussa varmistetaan, että käytettävissä olevat resurssit ja osaaminen kohdistuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Toimintavalmiutta kehitetään vastaamaan toimintaympäristön riskejä, ja samalla kiinnitetään erityistä huomiota pelastuslaitosten henkilöstön työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen. Näillä toimenpiteillä luodaan edellytykset vaikuttavalle ja kestäväälle pelastustoimelle tulevana vuosina.

Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet
Pelastetut arvot / uhatut arvot	Pronto: pelastetut arvot / uhatut arvot	Riskeihin perustuvan toimintavalmiussuunnitelman kehittäminen
Tulipalojen puolittaminen (2025-2030)	Tulipalot vähenevät edelliseen vuoteen verrattuna.	Vaikuttava onnettomuuksien ehkäiseminen
Hyvinvoiva henkilökunta	Henkilöstön fiilismittarin keskiarvo.	Hyvä henkilöstöhallinto, henkilöstöedut
Taloudellinen toiminta	Talousarviossa pysyminen	Kustannusten seuranta, hinnaston säännöllinen päivittäminen, säännöllinen talousseuranta.

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit

Riski	Toimenpiteet	Suuruus (1–25)
Rahoitus ei riittävällä tasolla, mm. palkan- ja vuokrankorotukset, inflaation vaikutukset	Kustannuskehityksen hallinta	16
Ihmisten luottamuksen heikkeneminen	Luotettavat ja tehokkaat palvelut	4
Työntekijöiden pysyvyys	Rekrytointi Hyvä henkilöstöhallinto Henkilöstöedut	16

Tuloslaskelma

PELASTUSLAITOS	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2025 muutettu	TOT 1 - 9 2025	Tot / TA%	Talousarvio 2026	TA 25 - 26 %
Myyntituotot	2 572			7 346			
Maksutuotot				162 499		355 000	
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toiminnan tuotot	259 849	218 700	218 700	-699	-0,3		
Sisäiset tuotot	576 775	600 961	600 961	443 279	73,8	455 022	-24,3
TOIMINTATUOTOT	839 196	819 661	819 661	612 425	74,7	810 022	-1,2
Henkilöstökulut	-11 859 482	-13 087 870	-12 587 870	-9 250 672	73,5	-13 751 488	9,2
Asiakaspalvelut				-367			
Muut palvelut	-2 751 586	-2 443 900	-2 443 900	-1 905 906	78,0	-2 937 830	20,2
Palveluiden ostot	-2 751 586	-2 443 900	-2 443 900	-1 906 273	78,0	-2 937 830	20,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 268 197	-1 341 483	-1 341 483	-1 000 178	74,6	-1 341 700	0,0
Avustukset	-135 726	-269 800	-269 800	-133 250	49,4	-281 620	4,4
Vuokrat	-89 830	-152 100	-152 100	-71 089	46,7	-156 500	2,9
Muut kulut	-1 243	-7 600	-7 600	-1 624	21,4	-7 600	0,0
Sisäiset kulut	-3 064 422	-4 677 055	-5 136 141	-3 753 508	73,1	-5 084 398	-1,0
KUSTANNUKSET	-19 170 487	-21 979 809	-21 938 894	-16 116 593	73,5	-23 561 136	7,4
TOIMINTAKATE	-18 331 291	-21 160 148	-21 119 233	-15 504 169	73,4	-22 751 114	7,7
VALTION RAHOITUS							
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-977			-393			
VUOSIKATE	-18 332 268	-21 160 148	-21 119 233	-15 504 562	73,4	-22 751 114	7,7
POISTOT	-705 465	-1 218 800	-1 218 800	-713 311	58,5	-1 502 700	23,3
TULOS	-19 037 733	-22 378 948	-22 338 033	-16 217 873	72,6	-24 253 814	8,6
Valtuuston sitovuustaso	-18 331 291	-21 160 148	-21 119 233	-15 504 169	73,4	-22 751 114	7,7

Suoritteet

PELASTUSLAITOS	Tilinpäätös 2024	TA 2025	Tot. 1 - 9 2025	Tot / TA %	Talousarvio 2026	TA 24 - 25 %
Pelastustoimen tehtävät lkm	2 929	3 050	2 116	69,4	3 000	-1,6
Kiirreelliset tehtävät (ei EVY) lkm	1 837	1 750	1 206	68,9	1 750	0,0
1. Yksikön toimintavalmiusajan tavoite täyttyi, %	88	110	88	80,0	100	-9,1
Pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tavoite täyttyi, %	92	120	93	77,5	100	-16,7
Ensivastetoiminta	393	430	278	64,7	430	0,0
Yritys- ja laitospöytäkohteiden yleisten palotarkastusten toteutuminen, %	48	70	59	84,3	100	42,9
Asuinrakennusten yleisten palotarkastusten toteutuminen, %	41	30	28	93,3	100	233,3
Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointi palautus, %	64	60	71	118,3	100	66,7
Turvallisuusviestinnän tavoitetut (osallistujat, lkm)	47 198	27 200	16 313	60,0	27 200	0,0
Suoritteet	52 690	32 820	20 252	61,7	32 880	0,2

4.9 Palveluluokakohtaiset nettokustannukset

Ikäihmisten palvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25- 26%
lääkäiden laitospalvelu	1 139 909						
lääkäiden ymp.vrk palv.as.	113 999 116	110 256 654	113 173 469	82 498 564	72,9	107 930 233	-4,6
lääkäiden yhteis.as. ja perheh	870 752	1 106 876	1 073 101	682 210	63,6	1 377 725	28,4
SHL mukainen liikkumista tuk. palv.	244 726	211 400	211 400	176 377	83,4	210 300	-0,5
lääkäiden kotihoito	48 747 141	49 563 362	51 709 438	36 609 371	70,8	53 638 292	3,7
lääkäiden sosiaalityö ja -ohj		4 560 248	4 459 353	3 301 842	74,0	4 532 545	1,6
lääkäiden kotona asum. tuki	10 961 757	12 505 131	11 059 831	10 014 424	90,5	13 700 647	23,9
	175 963 400	178 203 671	181 686 592	133 282 788	73,4	181 389 742	-0,2

Vammaisten palvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25- 26%
Vammaisten ympärivrk palv.as	48 504 166	46 743 406	48 932 767	34 872 015	71,3	50 287 902	2,8
Vammaisten henkilökoh. apu	11 707 874	12 113 506	12 113 506	10 082 589	83,2	12 127 416	0,1
Vammaisten muut tukipalvelut	11 422 163	10 616 105	10 495 142	8 564 630	81,6	12 652 904	20,6
Vammaisten liikkumista tuk.palv.	4 731 796	3 846 000	4 546 000	3 563 606	78,4	3 571 400	-21,4
Vamm. Sos.työn ja -ohjauksen palv.	17 429 262	14 705 165	15 377 328	11 502 873	74,8	15 750 959	2,4
Palveluasuminen omaan kotiin	4 031 348	3 165 600	3 165 600	3 693 497	116,7	3 167 600	0,1
	97 826 608	91 189 782	94 630 343	72 279 209	76,4	97 558 181	3,1

Psykososiaaliset palvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25- 26%
Päihdekunt. ympärivrk as.palv.	1 927 738	1 933 200	1 933 200	1 124 629	58,2	1 410 032	-27,1
Päihdekuntoutujien asum.palv	0	1 147 239	1 270 884	1 117 083	87,9	1 949 360	53,4
Päihdekuntoutujien laitoshoido	4 813 280	1 107 027	1 311 862	891 568	68,0	1 136 209	-13,4
Asumispalvelut	10 987 049	10 146 363	10 549 123	7 316 572	69,4	9 483 548	-10,1
Mielenterveyskunt. Asumispalv	0	561 804	567 250	1 308 587	230,7	1 709 993	201,5
M.t.kuntoutujien tukisuhdet.työ ja päivät	0	1 096 732	1 089 581	833 770	76,5	1 153 567	5,9
Päihdeavohoito ja -kuntoutus	3 752 639	1 270 903	1 176 542	866 505	73,6	1 862 297	58,3
Mielenterveysavoh. ja -kunt.		1 158 684	1 408 903	1 000 845	71,0	1 397 079	-0,8
Päihde- ja mielent vast matala kynnyksen		7 851 345	7 948 723	5 782 647	72,7	7 194 867	-9,5
Aikuispsykiatrinen esh	29 415 952	25 134 256	25 914 863	19 353 660	74,7	25 715 919	-0,8
Lasten ja nuorisopsyk. esh	8 419 263	9 290 836	9 894 573	7 111 872	71,9	9 124 881	-7,8
	59 315 922	60 698 389	63 065 504	46 707 738	74,1	62 137 752	-1,5

Sosiaalipalvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25- 26%
Työkäisten sosiaalipalvelut	6 481 650	7 567 409	7 402 351	5 464 886	73,8	7 858 966	6,2
Kuntouttava työtoiminta	1 268 861	1 491 347	1 472 700	1 102 519	74,9	1 471 363	-0,1
Sosiaalipäivystys	1 331 199	1 498 462	1 303 238	980 376	75,2	2 387 640	83,2
	9 081 711	10 557 218	10 178 289	7 547 781	74,2	11 717 969	15,1

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25-26%
Perustason lääkin. Avokunt	16 646 591	17 779 608	17 810 122	12 356 458	69,4	18 383 159	3,2
Perustason vastaanottopalv	59 476 943	57 377 206	59 435 876	43 956 156	74,0	59 002 792	-0,7
Suun terveydenhuollon palvelut	23 167 564	21 362 870	21 283 695	15 261 951	71,7	24 305 202	14,2
Kouluterveydenhuollon palvelut	4 584 316	5 140 694	5 307 113	3 733 119	70,3	5 729 977	8,0
Opiskeluterveydenhuollon palvelut	1 748 032	1 663 236	1 703 694	1 226 949	72,0	1 796 446	5,4
Opiskeluhoollon psykol.palv	2 589 335	2 979 279	2 981 279	2 054 920	68,9	3 556 370	19,3
Opisk.huollon kuraattoripalv	3 985 153	3 878 121	3 886 221	2 793 751	71,9	4 409 320	13,5
Äitiys- ja lastenneuvolapalv	10 892 711	11 299 241	11 604 906	8 455 044	72,9	11 948 345	3,0
Sosiaali- ja potilasasiam	257 106	274 502	274 502	173 223	63,1	231 655	-15,6
Perustason vuodeos.hoito	32 444 745	28 071 896	29 821 281	21 615 728	72,5	24 689 984	-17,2
Kotisairaalahoito	7 568 518	8 939 446	8 623 195	6 123 316	71,0	8 697 804	0,9
Ensihoitopalvelu	11 707 173	12 376 553	13 464 366	10 226 945	76,0	12 334 016	-8,4
Ympäri vuorok. Päiv.palv	22 383 123	22 073 820	22 881 876	17 211 911	75,2	24 852 114	8,6
Somaattinen esh	213 408 158	211 273 093	215 339 116	162 197 559	75,3	188 156 226	-12,6
Hyvinv ja terv edistämisen palvelut	650 688	403 085	403 085	276 849	68,7	942 733	133,9
	411 510 155	404 892 652	414 820 327	307 663 878	74,2	389 036 143	-6,2

Lastensuojelu	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25-26%
Lastensuojelun laitospalv	18 014 533	17 136 442	18 043 065	13 558 449	75,1	17 265 385	-4,3
Lastensuojelun perhehoito	5 122 535	5 755 436	5 737 252	3 808 694	66,4	5 217 015	-9,1
Lastensuoj. sostyö ja avoh.	6 292 156	7 491 695	7 640 037	5 483 015	71,8	7 963 893	4,2
	29 429 225	30 383 573	31 420 354	22 850 157	72,7	30 446 293	-3,1

Lapsi- ja perhepalvelut	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25-26%
Lapsiperh. sostyö ja ohjaus	5 682 050	5 006 469	4 961 269	4 076 079	82,2	5 559 560	12,1
Lapsiperh. kotona as. tuk	3 474 577	4 265 833	4 355 661	3 017 425	69,3	4 844 430	11,2
Kasvatus- ja perheneuvonta	1 164 425	1 965 238	2 048 838	1 469 392	71,7	2 305 357	12,5
Perheoikeudelliset palvelut	1 396 508	1 565 757	1 581 657	1 033 262	65,3	1 537 179	-2,8
	11 717 559	12 803 297	12 947 425	9 596 157	74,1	14 246 526	10,0

Pelastuslaitos	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Muutettu TA 2025	Toteuma 1 - 9 2025	Tot/ TA %	Talousarvio 2026	25-26%
Pelastustoiminta	17 527 668	18 122 157	18 075 374	13 357 678	73,9	20 478 831	13,3
Onnettomuuksien ehkäiseminen	844 365	960 686	933 817	704 246	75,4	1 087 354	16,4
Varautuminen	624 491	1 195 430	1 305 230	911 627	69,8	687 075	-47,4
Vaarallisten kemik ja räjähteiden valvonta		73 589	61 299	31 232	51,0	63 590	3,7
Väestönsuojeluun varautuminen		1 975 186	1 904 813	1 170 524	61,5	1 885 264	-1,0
	18 996 524	22 327 048	22 280 533	16 175 307	72,6	24 202 114	8,6